

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Dispvatio II. De Communicatione Privilegiorum inter Regulares.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

cum reverentia, ex majori approbatione recipiantur, & observentur, veluti approbationes, & confirmationes Doctrinæ sanctorum Augustini, Thomæ, Bonaventuræ à pluribus Pontificibus factæ, quæ non dederunt tali doctrinæ vim legis, sed eam approbando, & confirmando magis acceptabilem Ecclesiæ Dei reddiderunt: Hæc ille, quæ si intelligantur de confirmatione in forma communi, verissima censeo; secus si de confirmatione in forma speciali. Illa enim nihil aliud est, quàm quædam approbatio: Ista verò facit proprium confirmantis id quod confirmat, & dat vim legis, ut docent Doctores. Quare pro praxi attendendus est modus con-

firmantis juxta regulas à Doctoribus traditas, à quibus hic abstineo, quia propriam sedem habent.

12. Concludit prædictus Author, & 46.
benè, dicendo, quod licet declarationes, seu decreta Eminentissimorum Cardinalium sint authentica juxta regulas traditas, & sint etiam sufficienter promulgata, si non habeant clausulam derogatoriam privilegiorum (quam ferè nunquam solent habere) non nocent privilegiatis, etiam si à Papa quomolibet sint confirmata, alioquin majoris essent roboris, quàm ipsæ Bullæ Pontificiæ: siquidem istæ illam requirunt ad privilegia revocanda; sed de hoc latius redibit sermo, *sect. de revocat. privileg.*

DISPUTATIO SECUNDA.

De Communicatione Privilegiorum inter Regulares.

SECTIO I.

De diversitate Religionum communicantium in Privilegijs.

47. 1. **I**nter Religiones approbatas à Sede Apostolica, aliæ dicuntur *Mendicantes*, aliæ *non Mendicantes*. *Mendicantes* dicuntur illæ, quæ vel ex propria Regula, vel ex propriis Constitutionibus nequeunt possidere bona stabilia, seu immobilia etiam in communi; puta, prædia, possessiones, annuos redditus, sed ex elemosynis sibi datis à Fidelibus vivunt; Concilium vero Tridentinum *sess. 25. cap. 4.* pro omnibus Religionibus dispensavit in hoc (exceptis Cappucinis, & Minoribus de observantia) non ta-

men per hanc dispensationem tollitur, quin sint, & dicantur *Mendicantes*, si ex Regula, vel ex Constitutionibus illam paupertatem retineant, ut benè advertit noster Lezana *cap. 1. num. 1.* & expressè declaravit Pius V. die 3. Octobris anno 1567. in proprio motu incipiente: *Romanus Pontifex*, apud Rodriguez Bulla 19. seu 22. apud Cherubinum Bulla 44. apud Peyrinum Bulla 4. in Confess. post Bullam *Clementis VIII.* Hujusmodi Religiones Mendicantes intendunt, & propriæ, & proximorum salutis, medio exemplo, doctrina, & aliis pietatis officiis.

Inter has autem primum locum tenent quatuor antiquiores; videlicet, *Dominicana, Franciscana, Augustiniana,* & no-

& nostra *Carmelitana*, quarum in jure non semel fit mentio; illaque magnis laudibus extollunt Romani Pontifices. Quibus postea ex privilegio (ait *Lezana ibidem*) adjunctæ sunt aliæ videlicet *Servorum B. MARIÆ* à Pio V. Bulla, quæ incipit, *Romanus Pontifex*. Postea, *Minimi* ex ipso Pio V. Const. *Apostolica Sedis*, sub data 9. Novembris 1567. *Iesuati* Congregationis S. Hieronymi, ex ipso Pio V. Bulla incipiente: *Romanus*, 19. Novembris 1567. *Societas IESV* ejusdem Pij V. Const. *Dudum in defensione*. 7. Julij 1571, sed post hæc nostris temporibus, alias coadunarunt *Paulus V.* & *Gregorius XV.* videlicet *Regularium Scholæ piæ*, teste *Laërtio Cherubino Tom. 4. in Bull. Romano*, Bulla incipiente: *Ad uberes fructus*, eisque communicantur omnia privilegia Mendicantium. Et ipse *Paulus V.* Bulla incipiente: *Ecclesia Catholica*, die 15. Decembris 1609. Reformationem *Discalceatorum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis* inter Mendicantes adscripsit, eisque communicavit omnia privilegia Mendicantium; non secus ac si ipsis essent concessa.

Sed hic non possum non mirari, quod *Bruno Challaing*, in suo opere de *privileg. Regular. Tract. 1. cap. 3. proposit. 1. circa finem*: Ubi postquam quatuor Ordines Mendicantes antiquiores enumeravit, concludat superaddendo nostram *Carmelitarum Discalceatorum Familiam* ex Const. *Clem. VIII.* incipiente: *Romanus Pontifex*, sub die 20. Augusti anni 1603. ubi ut vides aperte distinguit hanc nostram *Carmelitarum Discalceatorum Reformationem* à *Carmelitano ordine antiquiori*. In qua re, nescio quid dicam, nisi quod non legerit

forte tenorem Constitutionis *Clem. VIII.* nam ibi expressè declarat Pontifex nostram Reformationem esse ipsissimam, antiquam, & primitivam Religionem *Carmelitarum*; & contradicentes anathematizat, declarando ei competere ac gaudere omnibus privilegijs, favoribus, gratijs, quomodolibet tam principaliter, quam per communicationem concessis *Ordini Carmelitarum antiquo*; accipe verba Pontificis: *Quo circa motu proprio, & ex certa scientia, nostraque de plenitudine potestatis, Ordinem, & Congregationem dilectorum filiorum Reformatorem Discalceatorum Ordinis Beatissima Virginis MARIÆ de Monte Carmelo, unum esse ex quatuor Mendicantibus (nota verba) Ordinem scilicet Carmelitarum, cujus Religiosi strictius Regulam, à bona memoria Alberti Patriarchæ Ierosolymitani, habitantibus in Monte Carmelo traditam; & à felicis recordationis INNOCENTIO Papa IV. prædecessore nostro confirmatam, profitentur, & observant; ipsique omnia ad prædictum ordinem, tam pro jure quàm ex privilegio, accinentia, tamquam propria competere, autoritate Apostolicâ, tenore præsentium declaramus. Cui declarationi nostræ, si aliquis contradicere præsumpserit, illum anathematis vinculo innotamus.*

Et licet dicti Religiosi (ut accepimus) *Evangelica humilitatis amulatores, consilium Dominicum sectantes infimum locum, tam in Processionibus, quàm Congregationibus, & alijs quibuscumque eventibus, elegerint, & eligant. Nos tamen qui Domini vices gerentes in terris, omnium jura tueri tenemur: ipsos nullo modo, decursu temporis, vel alio præscriptionis modo,*

do, locum, & præminentiam, aut aliam prerogativam, Ordini Carmelitarum competentem, perdere in toto, nec in parte, neque unquam in dubium revocari; ita ut quoties, qua per humilitatem præmittunt, ab iustitia ordinem repetere voluerint, propria auctoritate possint, & valeant; auctoritate, & tenore perpetuo, statuimus, volumus, & ordinamus, &c. Hæc Clemens VIII. in Bulla relata, quæ habetur in nostro Compendio, inter Bullas hujus Pontificis 8. in ordine, fol. 218. quæ omnia postea confirmavit, amplavit, & innovavit Paulus V. Bulla, quæ incipit: *Ex in juncto*, die 24. Septembris 1605. & habetur in nostro Compendio fol. 238. Non ergo nostra Reformatio aggregata est quatuor Religionibus antiquis Mendicantibus, ut ait Casalingh, sed est una ex ipsis quatuor, videlicet ipsa antiqua Carmelitana, sed jam ad intentum redeamus.

48. 2. Dico primò: Omnes decem præfata Religiones Mendicantes, adeo strictè communicant in privilegiis, ac si unicuique, omnia aliarum specialiter, & nominatim essent concessa: ita ut omne id, quod potest Generalis, v.g. in Ordine Prædicatorum, seu Minorum, id ipsum potest quilibet Generalis dictarum Religionum, & proportione servata, idem dicendum est de Provincialibus, Prioribus, Vicarijs, & alijs, quibus jurisdictionio Prælatorum competit. Item privilegia concessa Ecclesijs, Domibus, & Religiosis unius Ordinis, participant, & aliæ similiter, & concessa pro festivitatis unius Ordinis respectivè, intelliguntur festivitatis alterius convenire, sive sint indulgentiæ, sive quid simile; attende Bullam Iulij II. pro decisione

controverfiæ inter Dominicanos, & Minoritas circa intelligentiam communicationum privilegiorum inter ferre Venerabilibus fratribus, Salmantino, Pacen. & Corduben. Episcopis, & eorum cuilibet: IULIUS II. Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam benedictionem.

Alias ad supplicationem charissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Regis, & infra: Quodque in prædicta privilegiorum, gratiarum, & indulgentiarum Prælatorum communicatione; tam universaliter per prædecessores nostros toti Ordini Minorum, quam etiam per nos particulariter, prædictorum Regnorum Fratribus facta, eaque, quæ ad absolutionem, dispensationem, vel aliàs, ad Priorem Generalem, seu Magistrum Ordinis Prædicatorum spectant, ad Ministrum, vel Vicarium Generalem Fratrum Minorum pertineant, & ea, quæ ad Priores Conventuales, idest, Prælatos singularum domorum Ordinis Prædicatorum, & eorum Vicarios, similiter spectant ad Guardianos, & eorum Vicarios Ordinis Minorum, & ea, quæ ad Priores, seu Vicarios, vel superiores Provinciales, idest, Prælatos, qui medijs sunt, quocumque nomine censeantur, & vocentur inter dictum Generalem, seu Magistrum Ordinis, & Priores Conventuales, eorumque Vicarios; simili modo spectant ad Ministros, & Vicarios Provinciales, ac Custodes, qui etiam medijs sunt inter Ministrum, & vicarium Generalem, & Guardianos, eorumque Vicarios, similiter pertineant, & sicut de potestate Prælatorum, scilicet de Prælatu ad Prælatos dictum est, ita de Congregationibus unius ad Congregationes alterius Ordinis, & de Fratribus privatis, idest sine prælatura ad Fratres privatos, & de festivitatis ad festivitatis

res; in hiis casibus, in quibus, Congregationibus, vel Fratribus privatis, ac festivitibus alterius Ordinis nunc, & pro tempore respectivè, concessa intelligantur.

Itaque ea, quae in honorem Sanctorum, Dominici, Petri Martyrù, Thome de Aquino, Catharinae de Senis Fratrum, vel locis Praedicatorum, sunt concessa, omnia illa Fratribus Minoribus praesatis, eorumque locis in festivitibus Sanctorum, Francisci, Antonij, Ludovici, Bernardini, Bonaventurae, quinque Martyrum dicti Ordinis, qui ad Marrochium Martyrij Coronam adepti sunt, & Sanctae Clarae, & in alijs festivitibus dicti Ordinis Minorum, licet sint in majori numero, quam festa ipsorum Fratrum Praedicatorum; sint, & intelligantur concessa. Ad tollendam quancumque hesitationem, & inde forte ortum scrupulum, auctoritate, & tenore praesatis declaramus. Datum Roma apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 1. Junij 1509. Pontificatus nostri anno sexto. Quod privilegium per extensum refert Passarelus à Monopoli in privileg. Ordinis Minorum, fol. mibi 99. & Rodriguez. Tom. 1. quast. Regularium; q. 55. art. 2. Sed haec cum modio salis intelligenda sunt, ut ex dicendis constabit. Haec prima conclusio adeò certa est, ut probatione non indigeat; cum passim inveniatur apud Authores, qui de privilegij Regularium scribunt. Sufficiat unus pro mille, piissimus, & doctissimus noster Lezana ad S. 52. *Mariù magni Praedicatorum*, num. 166. ubi ait: Quod communicatio privilegiorum Mendicantium inter se, est quasi nova concessio illorum, ei Religioni cui communicantur, talis, qualis esset si ipsi nominatim expressè concessa forent, &

probat ex Bulla Leonis X. incipiente *Dudum*, & habetur 1. Tom. Bullar. Cherub. Const. 32. & ex varijs decisionibus Sacrae Rotae, novis, & antiquis. Addam pro majori luce aliqua privilegia, ex quibus sufficienter veritas innosceret.

3 Pro Dominicanis extat privilegium expressum Iulij II. Datum Romae die 1. Junij anno 1509. Quod referunt ad litteram Rodrig. Tom. 1. quastion. q. 55. art. 2. Passarelus in privileg. Ord. Minor. fol. mibi 99. Donat. Tom. 1. tract. 7. q. 2. Sed quia hoc privilegium solum includit communicationem cum Franciscanis & è contra: Leo X. concessit ipsis Dominicanis latissimum privilegium communicationis Minoritarum, Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, Servorum S. MARIAE, & Minimorum; non secus, ac si omnia in specie ipsis concessa fuissent; & loquitur expressè de omnibus gratiis, favoribus, indulgentiis, praerogativis, & exemptionibus quibuscumque quomodolibet concessis; & hoc ex motu proprio, & ex certa scientia, & plenitudine potestatis, & non solum de concessis; sed etiam de concedendis, quibuscumque temporibus; refert per extensum hanc Bullam P. Donatus q. 4. & habetur in Bullario Dominicanorum, fol. 185. à tergo litt. D. vidi ad litteram hoc privilegium, & revera latissimum est.

4. Fratribus Minoribus idem privilegium concessit Clemens VII. ut latè probat Rodrig. Tom. 1. quastion. q. 55. art. 7. Miranda Tom. 2. q. 46. art. 2. concl. 1. Casarub. Sorbus, & alij communiter, & respectu omnium Mendicantium inter se, idem concessit expressè Leo X. Const. *Dudum per nos*, apud Confectium fol.

160. & loquuntur de concessis, & concedendis, Laertius Cherubinus in Bullar. Tom. 3. fol. 524. & est in ordine 32. Const. hujus Pontificis, videlicet Leonis X. cujus verba sunt hæc. *Dudum per nos accepto, quod Romani Pontifices prædecessores nostri, aliqui ad Minorum, alij verò ad Eremitarum S. Augustini, alij ad B. Mariæ de Monte Carmelo, reliqui ad Prædicatorum Ordines Fratres, & domos juxta ipsorum vota devotionis affectum gerentes, illorum singulis, nonnullas gratias, concessionis, indulgentias, peccatorum remissiones, prærogativas, favores, immunitatis, exemptiones, facultates, privilegia, indulta, ac dona, tam spiritualia, quam temporalia, per diversas ipsorum litteras respectivè concesserunt.*

Nos ad singulos Ordines prædictos singulasque ipsorum Ordinum Domos, ubi Religiosè vivitur, indifferenter absque acceptione personarum, devotionis affectum aqua lance gerentes, omnes, & singulas gratias, concessionis, indulgentias, peccatorum remissiones, prærogativas, favores, immunitates, exemptiones, facultates, privilegia, indulta, tam spiritualia, quam temporalia qualiacumque illa essent, quæ Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, servorum B. Mariæ, ac Minorum Fratrum in domibus, & illorum Ecclesiis, Oratoris, ac Ecclesiis ipsas, & Oratoria pro tempore visitantibus, cujuscumque status, aut sexus existerent, seu pro eorum manutentione, & ornatu, contribuentibus; nec non domibus, & præsidentibus non solum Generalibus, & Provincialibus Fratribusque, & Sororibus, nec non Monialibus, & Conversis, oblati, ac utriusque sexus personis de penitentia nuncupatis à

dictis prædecessoribus, aut à nobis, ipsi quoque successoribus, aut alias auctoritatem habentibus, conjunctim, vel divisim, in genere, vel in specie concessa fuerunt, aut in posterum concedentur, illa, & omnia singula, ac nominatim exprimerentur, pro sufficienter expressis, tunc habentes singulis Ordinibus prædictis, illorumque singulis Ecclesiis, Oratorijs, & Ecclesiis, ac Oratoria visitantibus cujuscumque status, aut sexus existerent, seu pro eorum manutentione, & ornatu contribuentibus, nec non domibus, & Conventualibus fratribus; & etiam sororibus, vel Monialibus, conversis quoque oblati, ac utriusque sexus personis de penitentia nuncupatis; & alij singulorum Ordinum prædictorum, motu proprio, & ex mera nostra scientia, & liberalitate de Apostolica auctoritatis plenitudine communicamus, illaque omnia, & singula, inter dictorum Ordinum personas pariformiter communia fuisse, & esse volumus, prout in singulis litteris prædictis plenius continetur.

Et ne immoremur in re adeo certa, & clara; adducam præter relatas, concessionis nobis Carmelitis factas à Clemente VII. in Bulla, quæ incipit: *Ex Clementi anno 1530.* ubi concedit nobis omnia privilegia concessa, & concedenda quibuscumque Ordinibus; idem concessit Clemens VIII. specialiter nobis, Carmelitis Discalceatis Bulla, quæ incipit: *Cum dum*, sub data 5. Junij anno 1595. accipe verba: *Nec non prædicta, & omnia videlicet privilegia, indulta, immunitates, exemptiones, indulgentias, & gratias, & alia quacumque dicti, & aliorum Ordinum etiam Mendicantium, Fratrum, personis, & bonis, etiam Confraternitatibus, & alijs pjs locis, vel alijs quomoda-*

modolibet prafatis Ordinibus, domibus, & eorum bonis, concessa, & concedenda prædictis Fratribus Discalceatis Ordinis B. MARIÆ de Monte Carmelo, domibus, & eorum bonis, eadem omnino, similitque modo competere verè, & propriè, ac si eisdem specialiter concessa essent, præsentibus pro expressu, ac si de verbo ad verbum inserebantur haberi volentes: Decernimus, & statuimus, & si opus est, eadem nunc concedimus, & impertimur. Habetur hæc magna concessio in nostro Bullario fol. 184. quæ omnia prius concesserat Sixtus IV. pro nostro Ordine Bulla 37. & 38. Idem habent Augustiniani per Alexandrum VI. & qualibet Religio Mendicantium, ex enumeratis, ut constat ex eorum Compendiis.

51. 5. Dico secundo, Religiones Mendicantes enumeratæ participant, etiam omnia, & singula privilegia non Mendicantium, Monachorum, Congregationum, Confraternitatum, & aliorum piorum locorum; non secus, ac si cuilibet Ordini Mendicanti omnia in specie, & nominatim concessa essent, & idem est de confirmationibus, & innovationibus privilegiorum, juxta dicenda infra disp. 7. sect. 8. Quod adeo certum est apud omnes, ut supervacaneum esset tot privilegia id concedentia, recensere.

52. 6. Dico tertio: Moniales Ordinum Mendicantium; in quibus sunt capaces, gaudent, & participant omnia privilegia Fratrum, ac ipsi Fratres, sicut, & ipsi Fratres communicant omnia privilegia concessa pro Monialibus. Nec placet limitatio adducta à Portel. p. 2. cas. 14. num. 2. dicente hoc solum esse verum de Monialibus, subditis Fratribus, non verò de Monialibus subditis, sive im-

mediatè Summo Pontifici, sive Episcopis; citat Compend. privilegior. verb. Communicatio privileg. & verb. Monialiu, Rodrig. Tom. 3. quest. 73. art. 1. adjungit conjecturam ex eo, quod Fratres non petunt privilegia, nisi pro monialibus subditis ipsi Religioni: Ergo extendenda non sunt ad non subditas; sed his non obstantibus dicendum est, quod sive sint subditæ Religioni, sive Episcopis, sive Romano Pontifici, gaudere supra dictis privilegijs. Clem. VII. id concessit pro Monialibus S. Augustini, & similiter Bonifacius VIII. pro Carmelitis, Nicolaus V. & Sixtus IV. ut in nostro Maremagno. Sixtus IV. pro Dominicanis, & Franciscanis, similiter Leo X. Clem. VII. Gregor. XIII. Sixtus V. & Clem. VIII. & licet verum sit, quod in aliquibus privilegijs Ordinum, loquendo de monialibus, apponantur hæc verba; *Moniales sub obedientia Ordinis vestri, & similia.* Tamen prædictæ clausulæ solum demonstrant nomen instituti Ordinis, seu Religionis, sub qua profitentur, & vivunt; & consequenter quamdiu vivunt sub illo instituto, & Ordine; tamdiu gaudent illius privilegijs; neque per exemptionem à superioribus, regularibus, vel subjectionem Episcopis factam, Moniales desinunt esse sub instituto, & obedientia Regulæ: Privilegia autem eis conceduntur propter earum merita, circa observantiam talis Ordinis: Ergo etiam si eis concedantur ad instantiam Superiorum Ordinis, privilegijs gaudebunt, & propter eandem rationem Religiosi gaudent privilegijs Monialium, etiam si eis non subdantur, ut notat Bord. Resol. 55. quest. 58. n. 319.

7. Addo, quod multa alia privilegia, 53.
non

non continent dictas clausulas, sed absolute eis concedunt privilegia, sicut Fratribus; ita concessit Iulius III. Monialibus Dominicanis, in Bull. communicat. privilegiorum omnium Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium, quam refert ad litteram Donatus Tract. 7. quest. 5. & alij Pontifices pro aliis Ordinibus idem concesserunt; ut passim reperitur in eorum Bullis apud Cherub. & Rodrig. Accipe unam, quia peculiariter, Pauli V. incipientem *Qua regulares personas*, die 10. Octobris, anno 1606. expeditam, occasione dubitationis inter Religiosos Ordinis Cisterciensis **MARIÆ** Fulienfis. Dubitabant ergo, an Monialibus sui Ordinis minime nominatis in concessione privilegiorum sui Ordinis, ipsa privilegia prodesse? Propositum fuit dubium Sanctissimo, & per dictam Bullam respondit: *Motu proprio, & de Apostolica potestate plenitudine, ac certa scientia: Harum serie declaramus tam in dicti Clemenfis, quam in alijs hujus Congregationis privilegijs, comprehendendi, & comprehensas esse, Abbatissas, Priorissas, & alias quascumque Moniales, qua gerunt, & in futurum gerent, habitum dictæ Congregationis; ecce expressam mentem Pontificis: & licet dictæ Moniales non subderentur illis Religiosis; Pontifex solum respexit generatim habitus, & professionem illius Religionis, ut ex verbis illius clarè constat; & ni fallor, non leviter insinuavit, hanc fuisse mentem Pontificum, Paulus V. anno 1606. revocando omnes indulgentias pro Regularibus concessas, nam cum accedit ad alias, quas denuo concedit loco revocatarum, sic concludit: *Volimus autem, ut supradictæ omnes in-**

dulgentia, & gratia Religiosis Regularibus cujusvis Ordinis, tam Monastici, quam Mendicantis, dumtaxat, ut præfertur concessa, etiam omnibus Monialibus cujusvis regula approbata, & intra claustra cum tribus votis solemnibus viventibus, & perpetuam clausuram conservantibus; tam ordinarijs locorum, quam etiam Regularibus cujuscumque Ordinis regula, & instituti subjectis suffragentur.

Ecce qualiter Pontifex omnes Moniales æquat in favoribus noviter concessis, ex eo quod omnes æqualiter sentiebat læsas in revocatione; igitur ut certum tenendum est Moniales gaudere privilegijis relatis, & communicationibus aliarum Religionum; ita Tamburin. & Bordon. ex professo *Tom. 1. resol. 52. q. 24.* & addit Pelizar. *Tom. 2. tract. 8. sect. 4. cap. 1. quest. 13. num. 74.* quod quando Religiosis conceditur aliquod privilegium per Prælatos Regulares expediendum; ut dispensandi, vel absolvendi: Tunc loquendo de Monialibus immediate subjectis Episcopis, ab Episcopo possunt dispensari, quia cum ex una parte gaudeant privilegijs sui Ordinis, & ex alia Episcopus succedat loco Prælatorum Regularium, ab ipso possunt recipere beneficium privilegij. Sed notat Bordon. quod Moniales solum in favorabilibus gaudent privilegijis Religiosorum, non autem in odiosis, sicut Religiosi solum participant privilegia Monialium in favorabilibus.

8. Dico quartò, Hodie ferè omnes Religiones non Mendicantes, & etiam Monachales, ut docent Portel. Rodrig. & alij communiter, participant omnia privilegia Mendicantium, ac per consequens, non Mendicantium, & piorum locorum,

locorum, ac si essent Mendicantes. Sed quia hoc nullo meliori modo probari potest, quam singularum privilegia referendo; accipe summam ex Rodrig. Joan. de la Cruz, Basso, & P. Brunone supra relato seriem Religionum, & concessionum.

9. Congregatio Monachorum Casinensium, seu S. Justinæ de Padua, habent dictum Privilegium communicationis à Julio II. Constit. 1. in Bullario magno Romano.

10. Congregatio Benedictinorum habet ab Eugenio IV. Bulla 7. à Sixto V. & Gregor. XIII. Bulla incipiente: *Aequum reputamus.*

11. Congregatio S. Mauri Ordinis Benedictini habet ab Urbano VIII. Bulla incipiente: *In super eminenti.*

12. Congregatio Monachorum Vallis Umbrosæ, ex Bulla Pij V. incipiente: *Ex suprema dispositione.*

13. Monachi Camaldulenses à Gregor. XIII. Bull. incipiente: *Ex injuncto nobis*, 24. Septembris 1591.

14. Monachi Cistercienses Congregationis S. Bernardi in Italia Regularis Observantiæ, ex Greg. XIV. Bull. incipiente: *Romanus Pontifex*, 28. Junij. 1592.

15. Monachi Cistercienses Congregationis Fulienfis ex Sixto V. Bulla incipiente: *Super specula*, Idibus Novembris 1587. Et ex Paulo V. Bulla *Divina disponente*, 5. idus Julij 1606. & in alia incipiente: *In super eminenti*, 21. Novembr. 1607.

16. Monachi Caestini, ex Constitutione Urbani VIII. incipiente, *Sacrosancti* 14 Augusti 1624.

17. Monachi Silvestrini, ex Consti-

tutione Pauli V. incipiente: *Religiosorum*, 23. Novembris 1616.

18. Monachi Montis Virginis, ex Const. Paul. V. incipiente: *Pastoralis*, 19. Maji 1611.

19. Monachi Sancti Basilij, ex Const. Gregor. XIII incipiente: *Benedictus*. Kalendis Novembris 1579.

20. Carthusiani à Gregor. XV. Bulla incipiente: *Ad uberes* 3. Februarij 1623.

21. PP. Sanctissimæ Trinitatis de Observantia, Provinciarum Castellæ, Legionis, & Granatæ, ex Leon X. & Adriano VI.

22. Patres Discalceati ejusdem Ordinis ex Paulo V. Bulla incipiente, *Ecclesiæ Catholica.*

23. Patres B. MARIAE de Mercede, Redemptionis Captivorum ex Leone X. quorum privilegia amplissima sunt, & confirmata de novo ab Urbano VIII. sed cum clausulis, dummodo sint in usu, & non sint revocata.

24. Regulares nuncupati Fratres S. Spiritus in Saxia à Sixto V. Const. *Exigit* 13. Augusti 1586.

25. Fratres Congregationis S. Hieronymi in Hispania, ex Const. Pij V. incipiente: *Superna dispositionis*, 17. Kalend. Septemb. 1567.

26. Fratres Congregationis S. Petri de Pisis ex Pij V. Const. incipiente, *Religio*, 30. Martij 1571.

27. Fratres Ordinis S. Antonij (ad ditis quibusdam restrictivis clausulis) ex Gregor. XV. mense Julio emanata, & ex alia Const. Urbani VIII. mense Junij 1624.

28. Patres Cruciferi ex Gregor. XIV. Bulla incipiente, *Romanus Pontifex*, 12. Julij 1591.

29. Con-

29. Congregatio Canoniorum Regularium Lateranenſ. ex Pij V. conſt. incipiente *Ex ſuprema diſpoſitionis arbitrio*, Kalendis Septembris 1567.

30. Congregatio Canoniorum Regularium S. Crucis Conimbricenſis, ex eadem Conſt. Pij V.

31. Congregatio Canoniorum Regularium S. Salvatoris Bononienſis, ex Conſt. Julij II. incipiente, *inter ceteros*.

4. nonas Aprilis 1512.

32. Canonici Regulares S. Gregorij in Alga, ex Pij V. Conſt. incip. *Ex incumbente nobis*. 3. Idus Novembris 1569.

33. Fratres militiæ JESU Chriſti Portugalliæ, reformati ex Pij V. Conſt. ante citata, *ſuperna*.

34. Clerici Regulares Theatini ex Clemente VII. Conſt. incipient. *Dudum pro parte*. 7. Maij 1533.

35. Clerici Regulares Sommaſchini, ex Pauli V. Conſt. incipient: *Ex quo Divina Maieſtas*. 9. Novembris 1607.

36. Clerici Regulares Minores ex Gregorij XV. Conſt. incipiente, *Romanus Pontifex*, 18. Februarij 1591.

37. Ordo S. Antonij ex præcedenti Conſtit.

55. 38. Clerici Miniſtrantes infirmis ex Gregor. XV. Bulla incipiente: *Illius qui pro gregis*. 11. Kalendas Octobris 1591. Omnes iſti participant privilegia Mendicantium, & conſequenter non Mendicantium. Nam ſi Mendicantes participant, ac ſi eſſent propria privilegia Mendicantium, & non Mendicantium, omnes Religiones, quæ participant privilegia Mendicantium, conſequenter participabunt etiam privilegia non Mendicantium, ſed hoc juxta dicenda *diſputatione de communicatione*.

39. Præterquam quod plurimæ iſtarum Religionum habeant privilegia expreſſè concedentia communicationem cum Mendicantibus, & cum non Mendicantibus. Nam Benedictini habent ab Eugenio IV. Caſſinenſes, & Ciſterciennes à Gregorio XIV. ubi *ſupr.* & alia multa. Sed unaquæque Religio debet attendere clauſulas Bullæ ſuæ communicationis, ut juxta reſtrictionem, vel amplitudinem illius, operetur. Hæc dicti Authores abſque contradictione, quæ omnia in præſentiarum placuit referre pro hujus materiæ pleniori notitia.

40. Sed hic nota juxta ſupradicta, quod Moniales, non Mendicantes, pari paſſu participant omnia privilegia, juxta capacitatem ſexus; ſive ſubdantur Prælatiſ Religionis, ſive Episcopis, dum regulam alicujus, ex aſſignatis Religionibus profiteantur, ut probatum manet de Monialibus Mendicantibus.

SECTIO II.

De modo communicationis privilegiorum.

Quæ in hac ſeſtione reſolvenda ſunt, adeò neceſſaria ab omnibus judicantur, ut omnimodam diſtinctionem, & claritatem poſtulent. Ideo conſentaneum erit in dubiola ea dividere.

1. Dubitatur primò, an Religioſi Mendicantes, & qui cum illis participant in privilegijs, uti poſſint privilegijs, v.g. Societatis JESU, abſque licentia ſui Generalis, vel Provincialis, & idem erit de ſimilibus? Oritur dubium ex eo, quod Patribus Societatis conceduntur, & communicantur, omnia privilegia, ſub hac limitatione: *Vt hæcenus conſeſſa,*

& in-

6. *Et in posterum concedenda, intelligantur concessa immediate Prapósito Generali, qui per se ipsum, vel per alium, seu alios, sub eo, vel de ejus commissione electos, seu eligendos, quibuscumque personis de Societate, sub ejus obedientia degentibus communicare liberè potest sic expressè Gregor. XIII. anno 1575. & statim subjungit Pontifex: Ut non intelligantur concessa inferioribus singulis immediatè, sed mediante Prapósito Generali. Unde Religiosi Societatis utri non possunt, nec licitè, nec validè aliquo privilegio, nisi de licentia sui Generalis; sic P. Suarez lib. 5. de legib. cap. 13. num. 11. Pellizar. Tom. 2. tract. 8. cap. 1. sect. 4. num. 64. Collector privilegiorum Societatis in suo Compendio, tit. communicatio gratiarum, §. 2. & 4. fol. 209. pag. 2. & sequuntur omnes tam intra, quam extra Societatem; quibus positis procedit dubium propositum.*

59. 2. P. Bordonus Tertiarus Tom. 2. resolut. moral. resol. §. 2. num. 87. destitutus alio authore sentit, quod non participant aliæ Religionēs privilegia Societatis, nisi cum illa dependentia à propriis Generalibus. Ducitur, quia privilegium est communicabile secundum quod est concessum. Communicatio enim supponit concessionem, tanquam fundamentum, ex qua ipsa communicatio emanat: Ergo. Insuper, quia Papa non præsumitur, magis velle favere communicantibus, quam concessarijs, quibus datum est privilegium: Ergo, &c.

60. 3. Sed misso Bordonō; dicendum est cum communi sententia, alias Religionēs communicare dicta privilegia Societatis JESU, absque licentia proprii Generalis. Probatur primò, quia illa est

restrictio, non privilegium; ergo non communicatur. Si quidem Pontifices communicant favores, & privilegia, non odia, & restrictiones. Secundo, quia talis restrictio privilegiorum facta est respectu Societatis JESU, cujus instituti ratio, ob perfectum monarchicum regimen, & omnimodam dependentiam ab uno capite, non reperitur in alijs Religionibus. Non ergo præsumendum est dari alijs Religiosis talia privilegia, cum ea restrictione, & quod hoc verissimum sit constat ex verbis ipsius Gregorij XIII. in dict. Bull. ubi reddens causam dictæ restrictionis, ait: *Propter instituti ipsius ab alijs Religionibus diversitatem.* Quibus verbis ostendit Pontifex, quod illa limitatio, seu restrictio non pertinet ad privilegia; sed est declaratio usus privilegiorum, pro illa Religione; propter specialissimum institutum. Aliæ autem Religionēs communicant in privilegijs, non verò in declarationibus usus peculiaris instituti Societatis, ut benè notavit Bafius in floribus Theologiae verb. Privilegiorum communicatio, num. 10.

4. Et potest hoc confirmari ex eo, 61: quod Religiosi Societatis JESU, etiam si communicent privilegia aliarum Religionum, semper illa communicant cum illa dependentia à suo Generali, quamvis in privilegijs aliarum Religionum non petatur talis dependentia, quia hoc est, quid conveniens pro illo instituto perfectè monarchico. Igitur, quando aliæ Religionēs participant privilegia Societatis; participant sine illa dependentia à suis Generalibus, quia non est necessaria, pro instituto illarum, neque pro bono gubernio. Si enim esset neces-

D

saria,

luta, vel conventus in privilegiis cujuslibet Religionis, apponeretur talis dependentia, quæ vix in suis privilegiis invenitur apposita, nisi in aliquo privilegio particulari, & tunc non est dubium, quod cum illa est observandum. Et idem dic, si absque tali clausula, privilegium opponeretur instituto alicujus alterius Religionis; quia hoc semper subintelligitur inclusum etiamsi non exprimitur: ita docet novissimè Angelus Maria Vericelli, de *Apostolicis missionib. Tract. 4. q. 97. n. 18.* Et ratio est, quia in aliis Religionibus currit eadem ratio, secus in concessis Societati JESU. Sit exemplum in privilegio relato à multis circa dispensationem petitionis debiti inter conjugatos impeditos, vel per votum, vel per copulam cum consanguinea uxoris, quod sine licentia proprii Provincialis non prodest subditis in sententia probabili, quia hoc modo fuit concessum aliis Religionibus, sed de hoc dicemus suo loco.

62. 5. Et ni fallor, validissimum fundamentum desumitur ex verbis Bullæ Gregorij XIII. relatis. Ubi ait expressè Pontifex, quod omnia privilegia concessa, & concedenda Jesuitis, intelligantur concessa immediatè, non Religioni in communi, neque particularibus, sed solum Præposito Generali, & ad alios per ipsum extenduntur; at in aliis Religionibus privilegia conceduntur immediatè, vel toti Religioni, vel Conventibus illarum, quod idem est, ac concedere ea immediatè Religiosis illarum, & sic non est mirum, quod absque ulla dependentia, seu delegatione, quilibet juxta suam capacitatem utatur eis.

63. 6. Unde videmus, quod præter alios

Pontifices, qui post fundatam Societatem, concesserunt sine dicta limitatione communicationem privilegiorum omnium Ordinum, teste Joan. à Cruce infra citando, *Gregor. XIV.* concessit, seu communicavit expressè omnia privilegia Societatis, absque tali restrictione, & dependentia à suo Generali Religiosis ministrantibus infirmis; & idem Pontifex Bulla 3. determinavit Ordinem Cisterciensem frui posse privilegiis Societatis JESU, etiam sine supradicta dependentia; per quæ patet ad objecta ex Bordon, sic docent Emanuel Rodrig. referendo dicta, & alia privilegia in 99. Tom. 1. q. 5. art. 77. §. secundum dubium est. Mirand. in *Manual. Tom. 2. q. 46. art. 5. conclus. 2. in fin.* Suar. de *legib. lib. 8. cap. 17. n. 6.* Portel, verb. *Communicatio, num. 5.* Diana 3. p. tract. 2. de *dub. regul. resol. 81.* Merol. Tom. 3. *disp. 6. cap. 4. dub. 2. n. 13. & 16.* dict. Suar. ubi supr. *cap. 13. n. 5.* P. Donat. Joann. à Cruce, Pelizar, & alij ex ipsis Jesuitis.

7. Dubitabis secundò, an quando aliquibus Religionibus communicantur, non solum omnia privilegia concessa, sed etiam concedenda pro alijs Religionibus, intelligatur hæc extensio tantum de Religionibus jam fundatis tempore dictæ communicationis? An verò extendatur ad participandum privilegia concessa Religionibus postea fundatis, quamvis hoc non exprimitur in illa generali communicatione?

8. Responderetur, quod extenditur. Nec est ratio alicujus ponderis, quæ oppositum persuadeat; quia illa concessio circa privilegia concessa, & concedenda est favor, & sic late est interpretandus; sicut enim extenditur ad privilegia non-

Am concessa, sed futuris temporibus concedenda Ordinibus jam institutis; sic extenditur ad privilegia concedenda pro qualibet Religione, quæ postea fundabitur, seu instruetur: Sic docet P. Brun. *Tract. 1. cap. 3. prop. 6.* & videtur colligi ex promptitudine, & benignitate, qua Romani Pontifices confirmarunt, & innovarunt privilegia à suis antecessoribus concessa, post fundationem novarum Religionum, ut patet in Societate JESU, cujus privilegia, quamvis magna, & multa, communicata sunt alijs Religionibus ex innovatione communicationum à Romanis Pontificibus factarum. Quarum meminit Basseus, *verb. Privilegium, num. 14.* Joann. de la Cruz *lib. 2. cap. 4. de comun. privileg. concl. 3.* Donat. Bordon, & alij quam plurimi.

66. 9. Dubitabis *tertiò*, an privilegia, quæ habent clausulam incommunicabilitatis, respectu aliarum Religionum, reddantur communicabilia per communicationem omnium privilegiorum concessorum, & concedendorum omnibus Religionibus, sine expressione specifica dictæ clausulæ? Respondetur affirmativè. Tum, quia generalis communicatio cum qualitate, & clausula *quorum tenores*, omnia complectitur, & habet vim specialis, & individuae derogationis (ut infra dicemus) & expressio- nis cum omnibus suis qualitatibus, & tollit derogatorias derogatarum, quod est derogare omnibus juribus, & constitutionibus derogantibus & derogaturis privilegio, in quo est apposta, & derogat omni clausulæ resistenti. Tum, quia multi Pontifices in absoluta communicatione privilegiorum solum ex-

ciunt, quæ contrariantur Tridentino: Ergo reliqua omnia concedunt; quis enim hoc prohibet, cum Papa antecessor apponens talem clausulam incommunicabilitatis, non possit ligare manus successoris; & ideo videmus, quod in communicatione facta Cisterciensibus à *Gregor. XIV.* anno 1591. & similiter Cruciferis fuerunt communicata expressè privilegia Societatis JESU, sine mentione talis clausulæ restrictivæ, quam habent Jesuitæ in suis privilegijs, & in Bulla *Gregor. XIII.* sic tenent P. Bruno Chassaing, ubi *supr. proposit. 7.* P. Donat. *Tract. 7. quest. 8.*

Sed hoc meo videri debet intelligi de privilegijs concessis cum illa clausula, ante generalem communicationem, non verò de privilegijs postea concessis cum tali incommunicabilitate; quia sicut Papa antecessor, non potest ligare manus successoris, ut non solvat, quod ille adstrinxit, sic non poterit impedire, quod iste restringat, id quod de novo concedit. Unde si alius successor non iterum confirmet, & innovet communicationem omnium privilegiorum concessorum, non credo posse uti tali privilegio incommunicabili, ex vi clausulæ aliorum Pontificum, pro futuris privilegijs communicandis.

10. Dubitabis *quartò*, an privilegia concessa uni Provinciæ, uni Ecclesiæ, 67. Conventui, vel personæ particulari, intelligantur concessa cæteris Ecclesijs, Conventibus, & personis, non tantum ipsius Ordinis, sed etiam aliorum ex vi generalis communicationis?

11. Ex amplissima privilegiorum concessione, qua Romani Pontifices 68. omnia, & singula privilegia, immunita-

tes, exemptiones, concessionem, indulgentias, peccatorum remissiones, & indulgentia quæcumque quibusvis Congregationibus, seu Societatibus, aut alijs locis, vel illorum personis, quomodocumque concessa in genere, vel in specie; tam conjunctim, quam divisim singulis Mendicantium Ordinibus concedunt, extendunt, & communicant, ita, ut illis uti, & frui liberè possint, & valeant, ac si illis nominatim, & in specie concessa fuissent; cum debitis, & consuetis clausulis, motu proprio, certâ scientia, ac plenitudine potestatis, & quorum tenores, quæ & fortissimis non obstantibus, sentiunt aliqui omnia communicari, sicut in dubio proponitur, ita Rodrig. in 99. Tom. 1. q. 55. art. 18. Mirand. Tom. 2. q. 46. art. 7.

69. 12. Et si objicias, quod Leo X. ordinavit, ut Fratres Eremitarum S. Augustini gaudeant privilegij generaliter concessis Congregationibus, personis, & locis, sed non domibus, & personis, particularibus Congregationum, seu Ordinum concessis, ut habetur in *supplem. concess.* 1 17, & adducit ipse Rodrig. art. 8. sed hoc nihil obstare dicunt, quia Pius IV. & Clem. VIII. ipso Leone posteriores, ad instantiam Catholici Regis Philippi II. concessere Ordini S. Hieronymi in Hispania, ut concessa uni Monasterio, aut quibusdam ejusdem Ordinis, extenderentur ad omnes: & similiter Gregor. XIII. communicavit Societati JESU, Domibus, & personis Regularibus, & Secularibus, & multa alia privilegia concessa sunt nobis, & aliis Religionibus, cum dicta amplitudine, sine restrictione Leon. X.

70. 13. Sed his non obstantibus, mihi

videtur sententiam, Rodrig. & Mirand. cum tali amplitudine, & extensione, non esse sustinendam, quia non fundatur in solida ratione, qualem postulat materia adeo gravis. Quapropter, dico primo, quando privilegia unius Religionis, Provinciae, Conventus, & personarum advertantur statutis aliarum, seu alicujus Religionis, non communicantur illi Religioni, cujus statutis opponuntur: Ratio est manifesta, quia Pontifices per sua privilegia intendunt regularem observantiam fovere, & salutaria statuta conservare, ideoque apponunt communiter in fine privilegiorum clausulam: *Dummodo eorum institutis, & regulari observantia non sint contraria,* & quando expressè non apponitur, subintelligitur apposita, ut supra diximus, aliàs, quod in favorem conceditur, in odium retorqueretur, quod nequit præsumi, tanquam irrationabile, *l. favores, C. de legib. & cap. quod ob gratiam de reg. jur. in 6.* unde communicatio non debet esse nociva communicanti, nec odiosa, nec turbativa, vel spoliativa tranquillitatis, & pacis, *l. nulla juru ratio ff. de legib.*

Quod observari debet etiam in privilegij ad instar; taliter, quod æquiparatio intelligatur tantum ad commoda, non verò quantum ad incommoda; ita tenent communiter DD. Rodrig. q. 55. art. ult. Mirand. q. 46. art. 6. in fin. vers. *Solummodo,* Mandos. in tract. de privileg. ad instar gloss. 8. num. 4. in fin. Suar. lib. 8. de legib. cap. 17. n. 3. & alij, tam veteres, quam recentiores; ex quo infert Bordon. & benè, *resol. 92. n. 76.* Quod Patres Cappuccini, qui ex proprio instituto non possunt excipere confessio-

nes secularium, non possunt uti privilegij confessoribus concessis, circa absolutiones, & dispensationes secularium; quia repugnant suo instituto, & sic non intelliguntur communicata; & addit, quod licet obtinerent nunc à Summo Pontifice gratiam excepiendi confessiones secularium in genere, vel in specie; non ideo censerentur illis communicata privilegia, sed necessaria esset specialis concessio, ut possint communicare in privilegij aliarum Religionum, quantum ad hoc: Ratio est in promptu, quia cum non gauderent antecedentibus communicationibus, nisi nova veniat concessio, non est unde illis gaudere possint.

71. 14. Dico secundo: Privilegia concessa Provinciæ, Ecclesiæ, Conventui, loco sacro, &c. communicantur omnibus Provincijs, Ecclesijs, locis sacris, non solum ejusdem Religionis, verum & aliarum, quando in eis militat eadem ratio, vel saltem similis, vel æquivalens, propter quam Pontifex talia privilegia concessit: Quia ubi sunt propria, similia, vel æquipollentia Ecclesiæ sanctæ, & Dei; paria debent esse beneficia Pontificum eis concessa. Quando autem eadem ratio similis, vel æquivalens non militat, incongruum est credere Pontifices talem communicationem intendisse concedere. Quis enim credere potest, quod privilegia concessa Provinciis Religiosorum laborantium apud infideles, & ubi non adest nec assistentia Episcoporum, nec copia ministrantium necessaria pro salute infidelium, intelligantur concessa Provinciis, & Conventibus existentibus inter fideles?

72. 15. Insuper neque privilegium con-

cessum uni Religioni, vel Monasterio pauperi, ratione sublevationis paupertatis, æstimatur concessum alteri Monasterio diviti, neque privilegium concessum alicui Monasterio, propter magnam numerositatem Religiosorum in illo, aut ob maximam populi devotionem, quæ circa illud habetur, ratione alicujus imaginis, vel alterius rei similis, communicatum creditur alijs Conventibus, paucos Fratres habentibus, aut in quibus nulla talis, vel similis devotionis imago reperitur? certè talia credenda non sunt, quia à ratione aliena: & idem dic de concessis alicui particulari Religioni, v.g. Societati JESU, non recitandi Officium Divinum in choro, non canendi, non eundi ad publicas processiones, & similia, quæ huic Religioni concessa sunt, propter scholas, munus docendi, & exercitia literaria, quæ minimè competunt alijs Religionibus, & sic nec talia privilegia participant, sunt enim quasi personalia, pro tali Religione.

16. Nec sententiæ Rodrig. num. 11. 73. relata favent privilegia extensiva, concessa à Pio IV. pro Conventibus S. Hieronymi in Hispania; nam ut doctè notavit noster Lezana Tom. 2. cap. 1. num. 5 ex verbis ipsius concessionis extensivæ, oppositum satis apertè colligitur, ibi: *Ad omnia, & singula monasteria Ordinis, quibus in specie concessa non sunt, & in quibus alia causa concessionis, & indultorum prædictorum, alias, quam ut præfertur, suberant, extendimus.* Quo sanè denotatur, ait Lezana, aliquam causam, eandem scilicet, similem, vel æquivalentem, subesse debere in alijs Monasterijs, ut privilegia uni concessa, ad alia extendantur; & in eodem sensu intelligit si-

milia privilegia concessa: Primum, à *Iulio II. & Clement. VIII.* pro Minimis. Secundum, à *Gregor. XIII.* pro Jesuitis, quod supra retulimus: Unde præfatam conclusionem, ut verissimam amplectuntur *P. Donat. q. 14. Bordon. resolut. 52. num. 75.* & deinceps *Bafius, verb. Privilegium, art. 12.* & alij communiter.

74. 17. Neque extenditur communicatio ad eas gratias, quæ per breviam particularia Summi Pontificis, seu in quibus præcedit examen, & decretum alicujus Sacræ Congregationis, alicui peculiari Conventui, vel Religioni conceduntur. Hæc enim non tam conceduntur intuitu obsequij communis, cum aliis Religionibus, sive Conventibus; ut fit in alijs, quàm alicujus peculiaris rationis notæ concedenti; quamvis nobis ignotæ. Et hanc esse mentem Summorum Pontificum talia concedentium, constat ex praxi communi Religionum, in Curia Romana, ut bene notat noster *Lezana Tom. 3. verb. Missa. num. 51. circa medium;* quem sequitur *Diana part. 10. resolut. 67.* & alij, computantur enim inter ea, quæ raro, vel non sine magna difficultate conceduntur. Unde sapiunt naturam privilegiorum personalium, quæ minime participantur, ex vi communicationis privilegiorum; ut dicemus *infra, num. 22.* Alias ferè infinita absurda sequerentur. Do exempla, si aliquis Conventus obtineret speciale breve Pontificium, vel decretum à Sacra Congregatione Concilij, alienandi aliqua bona immobilia, v.g. domum, vineam, vel quid aliud; aut si aliqua Religio obtineret per speciale breve, seu decretum à Sacra Congregatione Rituum, confirmatum à Papa,

gratiam recitandi de aliquo Sancto talis Ordinis sub ritu primæ classis, & cum octava, vel mittendi aliquos Religiosos pro conversione infidelium (quod prohibetur sine licentia Papa, seu Sacræ Congregationis de propaganda fide) vel apponendi in Breviario Romano aliquem Sanctum talis Ordinis, vel in Kalendario Romano Sanctum solum Beatificatum, & similia, nonne absurdissimum esset, asserere hæc omnia communicari ab alijs Religionibus, quibus in specie talia non sunt concessa? esset certè absurdissimum hoc asserere; igitur omnino rejicienda est prima sententia in illa latitudine intellecta.

18. Sed quid, si aliqua gratia ex his, quæ raro, & non sine magna difficultate conceduntur, fuit concessa prius quibusdam Conventibus, alicujus peculiaris Religionis, & post longum tempus, à successore Pontifice, extensa ad omnes Conventus ipsius Religionis, usque in illum diem fundatos; gaudebunt ne hujusmodi gratia, Conventus, post talem diem, fundandi? Et ratio dubitandi oritur ex clausula, *Vsque in illum diem fundati*, quæ videtur taxativa, & exclusiva aliorum Conventuum, qui post talem concessionem fundati sunt; non igitur debet extendi ad illos. Confirmatur, quando alicui Religioni communicantur omnia privilegia concessa alijs Religionibus, non extenditur hæc gratia ad privilegia postea concedenda, ut diximus *supra*, nisi id exprimat in concessione. Igitur pari ratione negandum est, præfatam gratiam extendi ad monasteria postea construenda.

19. Nihilominus mihi satis probabile videtur oppositum; præcipuè cum

75. talis gratia fuerit concessa dictæ Religioni, cum denegatione participationis aliarum Religionum, neque per viam communicationis, neque alio modo, ut consultus de hac re, vidi in ipsa concessione. Moveor hoc asserere. *Primo*, quia ut mihi constat, eadem ratio concessionis æqualiter militat in Conventibus constructis, & construendis illius Religionis. Neque adest peculiaris ratio in uno, quam in alio, quæ movere posset voluntatem Pontificis concedentis. Cum ergo ex præfato privilegio, & alijs constet, quod gratia concessa uni Monasterio extenditur ad alios, in quibus eadem, vel similis ratio invenitur; inde est, quod præfata gratia, alijs Conventibus noviter constructis, debet communicari.

Secundo, eo ipso, quod gratia illa fuit extensa ad omnes Conventus totius Religionis satis diffusæ per Orbem; fuit gratia facta Religioni in communi, & sic non localis, sed generalis: Ergo, sicut Conventus noviter constructi participant omnia alia privilegia communia Religionis, ita debent participare præfens.

Tertio, quia in generali concessione veniunt ea, quæ quis esset concessurus, si fuisset de eo interrogatus: At Pontifices, qui dictam gratiam concesserunt ex peculiari affectu ad talem Religionem, & ob peculiare rationes sibi notas, quæ in omnibus Conventibus æqualiter currunt, id certè concessissent, si fuissent interrogati: Ergo, &c.

6. Denique probatur ex dictione exclusiva participationis aliarum Religionum, ubi non excluduntur Conventus ipsius Ordinis, sed aliorum, igitur repu-

tantur inclusi, ex communi axiomate: *Exceptio firmat regulam in contrarium*: maxime in re favorabili pro salute animarum, qualis fuit dicta gratia.

20. Ad primam rationem dubitandi, responderetur, quod clausula, *usque in illam diem constructis*, non debet reputari taxativa, in nostro casu; sed magis expressiva affectus, & voluntatis Pontificis circa talem Religionem, quod ex alia dictione exclusiva aliarum satis clarè constat.

Ad secundam, Nego paritatem, siquidem gratia participationis in privilegijs concedendis, est diversa à participatione in privilegijs concessis: Unde nisi illa exprimat, non intelligitur sub ista, ut omnes fateantur, & videri potest in privilegijs participationis diversarum Religionum, ubi aliquibus conceduntur concessa, & concedenda; alijs solum concessa, & sic omnes fateantur, quod dicitio *concessa*, est taxativa, & exclusiva concedendorum; at in nostro casu non est nova gratia, & nova concessio participatio extensionis, sed eadem omnino comprehensa sub communi participatione omnium domorum; ut apparet in cæteris privilegijs, quibus gaudet quilibet Conventus noviter erectus, absque nova gratia, seu concessione, igitur dicta clausula in præsentem non est taxativa, neque exclusiva, sed magis expressiva dilatatae concessionis; vide dicta supra *sect. 2. n. 7.*

21. *Dico tertio*, privilegia concessa alicui personæ, ratione dignitatis, officij, vel ministerij, puta Generali, Priori, &c. communicantur cæteris Religiosis, cupulvis Ordinis, in eisdem Dignitatibus, & officijs constitutis; ita commu-

nū-

77.

78.

niter Doctores, & idem dicendum est de privilegijs concessis particularibus personis, alicujus Ordinis in communi. Quia primi, sicut sunt in eodem officio, & secundi in eisdem exercitijs Religionis, sic æquari debent in favoribus; ita concessit Iulius II. & alij Pontifices apud Confect. pro Franciscanis, & Dominicanis, & tenent communiter Doctores.

79.

22. Privilegia verò communicata alicui particulari, & privatae personae, nullo modo alijs communicantur, neque in alieno, neque in proprio Ordine. Tum, quia talia privilegia sunt purè personalia, & sequuntur personam, & cum ea extinguuntur, juxta regulam 7. juris in 6. & sic non sunt communicabilia, neque extensibilia, etiam ex identitate rationis, ex Cap. sanè 9. eod. tit. & docent Mirand. Tom. 2. q. 46. art. 7. ad finem, Portel. verb. Communicatio, n. 6. & verb. Privilegium, n. 21. Bordon. & Donat. ubi sup. Tum, quia ex opposito maxima absurda sequerentur in destructionem perfectionis Religiosae; Quis enim dicat, quod si aliquis Religiosus obtineret privilegium, vel non recitandi Officium Divinum, vel vivendi extra claustra, erit communicabile alijs? Tum denique, quia omnia opposita in dictis limitationibus, cum sint exorbitantia à jure non extenduntur; juxta regulam juris 81. in 6. ubi dicitur, quod in generali concessione non veniunt, quæ raro, & cum maxima difficultate conceduntur, neque ea, quæ quis verosimiliter interrogatus non esset concessurus; unde nisi in specie, & nominatim exprimantur, non intelliguntur concessa, prout multoties decitum refert Rota Romana de-

cif. 214. part. 2. recent. & decis. § 5. n. 14. & 15. & in alijs multis relatis à Donato, q. 14. n. 4.

23. Quæ doctrina confirmari potest duplici exemplo. Primum, desumitur ex Bull. 32. Leon. X. apud Cherub. incipiente Dudum per nos, ubi cum aliqui Religiosi, ex ampla communicatione privilegiorum, & indulgentiarum, cuilibet Ecclesiae, & pio loco concessarum, minus prudenter, & sapienter docerent: Sæculares in suis Ecclesijs potiri omnibus indulgentiis, quibus potiuntur sæculares visitantes, in qualibet parte anni, Ecclesiam S. MARIE de Populo de Urbe, sic declarat, & determinat, §. 2. Et deinde sicut accepimus, nonnulli Fratres dictorum Ordinum volentes sapere plusquam oportet; atque ad ipsorum nutum verba ipsa interpretantes diversis, tam secularibus, quàm etiam alijs personis publicè, & privatè suggererint, quod ipsi sæculares visitando unam dictorum Ordinum domum, omnes & singulas indulgentias, & remisiones peccatorum, tam per dictos prædecessores nostros quam per nos, B. MARIE de Populo de Urbe concessas, consequi poterunt; perinde, ac si dictam domum S. MARIE de Populo visitarent, quod præter ipsorum prædecessorum, & nostram mentem fuisse, & esse dignoscitur. Attendentes igitur, quod indulgentias intuitu Religionis concessas, ad sæculares extendi non debent, volentes mentem dictorum prædecessorum, & nostram declarare, & omnem ambiguitatem, & occasionem tollere, motu proprio, & ex certa nostra scientia volumus, & auctoritate Apostolica declaramus, quod universi, & singuli dictorum Ordinum Fratres, & Moniales, Tertijque Ordinis utriusque sexus,

80.

sexus, & familiares dumtaxat; Omnibus, & singulis indulgentijs, gratijs, & per eosdem prædecessores, & Nos domui B. MARIE de Populo de Vrbe, ut præfertur concessu, & concedendu, ut antur, & potiantur, & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere possint, quomodolibet in futurum, perinde, ac si ipsi dictam domum B. MARIE de Populo his diebus, & festivitibus, quibus indulgentia huiusmodi concessa fore dignoscuntur, personaliter viderent. Quodque vigore prædictarum litterarum, seculares gratijs, & indulgentijs huiusmodi, uti & gaudere non possint. Ubi ut vides nunquam mens alicujus Pontificis fuit concedere indulgentias concessas domui B. MARIE de Populo; etiam si Ecclesia sit Regularium D. Augustini, cum amplitudine præsentis: Quia præterquam non militat eadem ratio in alijs Ecclesijs Regularium, est favor rarus, & difficillimæ concessionis: Unde nisi in talibus fiat expressa, & specifica mentio non comprehenduntur.

81.

24. Aliud exemplum habemus in Bulla Pij V. circa participationem exemptionis honorum temporalium, cum præjudicio Episcoporum & Parochorum, & quia rara, placuit ad litteram hic inferere & est tenoris sequentis.

Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis aqua, & circumspècta providentia, ne gratia aliorum, quæ ab eo emanata sunt, trahantur, declarationibus, & alijs opportunis consuevit providere remedijs. Sanè licet alias non cupientes Mendicantium Ordines, qui sedulum in vinea Domini exhibent famulatum, gratiosos favore prosequi, ac excertis alijs inde expressis causis, diversa Concilij Tridentini decreta, quæ ipsi contraria videbantur esse

declaraverimus, variaque privilegia, & indulta tam spiritualia quam temporalia concesserimus.

Deinde verò illa omnia ad dilectos filios Canonicos Regulares S. Augustini Cong. Lateranen. & S. Salvatoris, ac S. Crucis Conimbric. ac etiam ad Monachos S. Benedicti Congregationis, & Ordinum Castinen. Montis Oliveti, Vallis Umbrosæ; nec non Congregationis Cisterciensis, Cisterciensis, ac S. Hieronymi Hispaniarum, Carthusiensis, & Camaldulensis, ac fratrum militia IESU Christi reformatorum, nuncupatorum, & forsàn alios Ordines non Mendicantes perpetud extenderimus, & ampliaverimus; ita tamen, ut ipsi à contributione, ratione seminariorum, juxta Ordinationem Concilij Tridentini erigendorum, & instituendorum; nec non subsidiorum, auctoritate Apostolica impostorum, atque statutorum eleemosynarum dumtaxat, minime exempti essent; prout in diversis Apostolicis iteratis, & forsàn pluribus vicibus, etiam in fundatione, etiam Clericis Societatis de IESU, ut omnibus privilegijs Mendicantijs concessis, & concedendis gaudeant, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum inserta forent, præsentibus haberi volumus pro expressu, ac de verbo ad verbum insertis plenius continentur.

Attendentes nihilominus tam ex communicatione, & concessione huiusmodi locorum Ordinarij Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, aliisque Beneficiatis, ac personis diversa inferre præjudicia quàm intentionis nostræ nunquam extitisse, nec esse; quatuor Ordinum Mendicantium privilegia, quæ temporalitatem concernunt, eis communicare, nec vigore privilegiorum eorundem communicata esse, cum

E

absur-

absurdum sit, eos qui Mendicantes, ex quatuor Ordinibus non sunt, sub Mendicantium colore, huiusmodi à solutionibus eximi, ac propterea tam præmissis ea, quæ convenit remedia adhibere, quàm mentem nostram declarare satagentes; nec non dictarum litterarum tenores præsentibus pro expressis habentes, motu proprio, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnia, & singula privilegia, exemptiones, & alia præmissa, quæ temporalitatem, etiam si sit solutio decimarum, primitiarum quarta medietatis, vel alia funerum, & oblationum partis concernunt, præter, & contra mentem nostram emanasse declaramus, & attestamus, illaque tanquam talia; nec non alia, quæcunque illis, sub quibuscunque verborum formis concessa, communicata, & ampliata, illorumque confirmationes, exemptiones, & indulta similia concernentia privilegia huiusmodi, quorum omnium tenores similiter haberi volumus pro expressis, revocamus, casum, irritum, annullamus, viribusque evacuamus, illisque nullatenus suffragari, nec eis aliquando, tam in iudicio, quàm extra, fidem adhiberi volumus. Quinimo omnibus, & singulis, tam secularibus, quàm Ecclesiasticis, & alijs quibuscunque iudicibus, etiam si causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sancta Romana Ecclesia Cardinales existant, districtè præcipiendo mandamus, ne deinceps Canonicos, vel Monachos, aut Clericos de IESU prædictos privilegiorum huiusmodi communicationem prætendentes, nisi super his, quæ spiritualia nulla prorsus temporalitate admixta sunt, & spiritualitatem tantum concernunt, audiant illisque aliquod subsidium, vel auxilium exhibeant, sed perpetuum super illis silentium imponant.

Nos enim omnem ab ipsis, quod ad ea, quæ temporalitatem concernunt, procedendi auctoritatem, & facultatem addimus, decernentes, præsentibus litteras ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vicio, aut intentionis nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, invalidari, aut ad terminos juris reduci non posse, minusque causam, vel causas, propter quas, vel quas, præmissa à nobis emanarunt, coram quocumque iudice verificari debere, aut sub quibusvis similibus, vel à similibus gratiarum vacationibus, suspensionibus, & alijs contrarijs dispositionibus comprehendendi nullatenus posse, sed semper ab illis exceptas, & quoties illa emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas esse, sicque per quoscunque iudices, & commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores prædictos sublata eis, & eorum cuilibet quavis, aliter iudicandi, ac interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, & quidquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Quocirca venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Casaraugustan. & Episcopo Conchen. ac dilecto filio causarum Curie Camera Apostolica, Generali Auditori, per præsentibus motu simili mandamus, quatenus ipsi duo, vel unus eorum in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, præsentibus litteras, & in eis contenta quæcumque ab omnibus ad quos spectat observare faciant sub sententijs, Censuris, & penis eorum arbitrio moderandis, & applicandis: Contradictores quoslibet, & rebelles, ac eis non parentes per censuras, & penas Ecclesiasticas huiusmodi auctoritate no-

stra compescendo, nec non illos legitimis super his habendis, servatis processibus, censuras, & penas ipsas incurrisse, declarando, ac illas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis; non obstantibus felicis recordationis Bonifacii VIII. predecessoris nostri de una; & Concilio Generalis de duabus dietis; dummodo quis ultra tres dietas, vigore presentium ad iudicium non trahatur, ac literis nostris predictis, quas ad hoc extendi minimè debere volumus, ac declaramus, easque nullas decernimus, ac nostra, de non tollendo jure quasito, & quibusvis aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Concilijs editis Generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegij quoque indultis, & literis Apostolicis concessis confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus pro illorum sufficienti derogatione specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis Alias in suo robore mansuris, hac vice duntaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrarijs quibuscunque, aut si aliquid huic communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum ac indulto hujusmodi mentionem. Datum

Roma apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die ultima Junij 1570. Pontificat. nostri ann. 5.

Habetur hæc Bulla authentica in forma probante, in publico archivo Metropolitanæ Ecclesiæ Cæsaraugust. ligam. 5. litt. P. num. 42. Ex qua faciliè colligitur, communicationem privilegiorum, pro exemptione à solutione decimarum, & aliorum bonorum temporalium, cum læsione personarum Ecclesiasticarum, quibus incumbunt, nihil prodesse, saltem quò ad alias Religiones (quatuor antiquioribus Mendicantibus exceptis) imò de stylo Sacræ Rotæ, hodie nulli Religioni profunt tales communicationes exemptionis. Quod probat latè ex varijs decisionibus Rotæ, Tamburin. Tom. 1. de jure Abb. disp. 15. cap. 28. art. 34. Anton. Frances Urritigotti in Foro conscientia, seu pastoralis interno, part. 3. vot. 2. num. 21.

Omnia fundamenta hujus partis expresse adduxit decisio Rotæ Sacræ Romanæ in una Valentina decimarum, die veneris 28. Novembris 1603. Coram Eminentissimo Cardinali Lancelloto Juniore, relata à Tamburino ubi supr. & sunt illa, quæ adduximus in nostra conclusione, latè probando, quod in præjudicium bonorum temporalium Ecclesiæ, v. g. decimarum, nihil valet communicatio privilegiorum, adhuc cum clausulis quibuscunque generalibus, etiam si addatur in communicatione; quorum tenores pro expressis, nisi juris Ecclesiastici, quod læditur, fiat expressa, & specifica mentio; quia absque illa non præsumitur velle Pontificem extendere exemptionem ad rem ad eò exorbitantem, & difficillimæ concessionis.

Ex quibus facile colligitur, non esse accipiendas communicationes privilegiorum, præcipue quæ sunt in damnum tertij, maxime in bonis temporalibus Ecclesiasticis, cum illa amplitudine, intenta à Rodrig. *ubi supr.* Sed cum moderaminibus à nobis assignatis, attentis circumstantijs, & qualitatibus rerum, de quibus agunt privilegia, quæ communicantur; nam juxta hæc debent ampliari, vel restringi, servata debita proportione.

82. 25. Quæ omnia adaptari debent indulgentijs, siquidem, ut diximus, sub nomine privilegij, saltem cum speciali nota cadunt: præterquam quod etiam expressè sub proprio nomine indulgentiarum sunt communicatæ nobis, & alijs Ordinibus: Dum tamen non sint de his, in quibus specialis mentio requiritur, vel quia raro, & cum magna difficultate conceduntur, vel quia sunt concessa, vel alicui speciali loco, vel determinatæ personæ, propter aliquam rationem, quæ non invenitur in alijs, & idem dicendum est de altaribus privilegiatis, in quibus non datur communicatio, quia hoc conceditur ex specialissimo indulto, & difficillimè, & ideo non comprehenduntur sub generali communicatione. Et sic practicatur de stylo Curie; alias non daretur privilegium locale, seu particulare, sed omnia essent eommunia, ne dicam confusa, sic Portel. verb. *Privileg. communicatio*, Peyrin. Tom. 2. ad const. Paul. III. in annotationib. Tambur. Tom. 1. de jur. Abb. disp. 17. quest. 2. num. 4. Merol. Tom. 3. de privileg. cap. 8. dub. 22. num. 21. Donat. Pract. 7. quest. 16. Bordon. Lezan. & alijs communiter. Quapropter illæ concessiones amplissi-

mx, quibus innituntur Rodrig. & Miranda debent intelligi juxta præassignatas limitationes: Nam solum loquitur de illis communicationibus, quæ Ordinibus, Congregationibus, locis, & personis in communi fiunt, non verò de concessis particularibus locis, seu personis privatis, vel de his quæ raro, vel cum maxima difficultate conceduntur, & potissimè, si tales gratiæ per decreta suæ Sanctitatis, seu Sacræ Congregationis concessæ sint, juxta ea, quæ supra diximus, quia talia, quasi personalia reputantur.

83. 26. Neque communicabilia sunt privilegia, seu indulgentiæ quæ solum ad tempus determinatum conceduntur, quia communicatio intelligitur de privilegijs perpetuis, ut notat bene Bordon. num. 77.

84. 27. Nota etiam hic, quod si in aliqua Ecclesia Regularium esset concessa indulgentia aliqua, sive perpetua, sive ad tempus, & ob aliquam causam dicta Ecclesia extraheretur à potestate illorum Regularium, & traderetur Clericis Sæcularibus, cessaret talis indulgentia, quia concessa fuit in gratiam Regularium illam petentium. Regulariter enim privilegium reale, seu locale conceditur loco, non propter se, sed intuitu personarum ibi habitantium, quando conceditur: Bordon. *Resol.* 52. num. 89. Sed si constaret fuisse concessam ratione loci, miraculose, seu imaginis, secus esset dicendum.

28. Dubitabis quidem, an in generali communicatione privilegiorum veniant ea privilegia, quæ sunt consuetudine acquisita? Unum supponit dubium, & aliud inquit, Supponit posse consue-

fuetudinem habere vim conferendi privilegia, non ex se, sed ex tacita voluntate Principis. Siquidem longa consuetudo per actus privatorum inducta paulatim, recipit à Principe tacite efficaciam, & virtutem concessionis, seu privilegij; hoc constat, quia videmus in aliquibus privilegijs Bullatis sequentia verba apponi: *Concedimus, & indulgemus, ut possit potiri, & gaudere, omnibus, & singulis privilegijs, quibus Mendicantes in omnibus, & per omnia utuntur, gaudent, & fruuntur, per modum communicationis, & extensionis, aut alias quomodolibet, sive de jure, vel usu, & consuetudine.* Supponunt ergo Romani Pontifices adquiri aliqua privilegia, per consuetudinem. Quod optimè docet Navar. lib. 3. *Consistorum conf. 15. de Regularibus, num. 4.* ubi ait: Possessio, & consuetudo immemoralis vim habet privilegij; ita quod, si quis allegaret sibi aliqua competere, ex privilegio Papæ, ad quod probandum litteras Apostolicas non haberet; probando consuetudinem immemorabilem, probaret privilegium à se allegatum, secundum omnes. Quo supposito, procedit dubium, non quando in Bulla communicationis adest prædicta clausula, *usu, vel consuetudine*; expressa, quia in tali casu sumus in claris, sed quando solum dicitur in Bulla, *Communicationis, generaliter per Romanos Pontifices concessa.* Donat. ubi *supr. quest. 16.* sentit & benè, comprehendit sub hac clausula generali, privilegium per consuetudinem acquisitum: quia cum simus in materia favorabili, hæc etiam veniunt appellatione privilegij, & cum sit à principe concessum, saltem virtualiter, seu tacite. juxta dicta communicabile redditur, sicut &

alia; explicitum enim, & implicitum non variant, nec voluntatem concedentis, nec ipsam concessionem.

29. Dubitabis *sexto*, an privilegia per communicationem ita fiant propria Religionis communicantis, sicut ipsius, cui primò concessa sunt, taliter ut possit Religio communicans apponere nomina suæ Religionis, juxta ipsum privilegium, seu transumptum, loco illius Religionis, cui concessum fuit, absque eo quod in hoc inveniatur vitium falsitatis: Sumus in casu contingenti, relato à Bordon. *num. 96.* in quo aliqui Doctores responderunt; fuisse falsarios Religiosos substituentes nomina propria Religionis, loco illius, cui primum concessum est privilegium. Quia exhibere privilegium, sub nomine propria Religionis transcriptum, & in forma probante, & præsentare in sui favorem, opponitur veritati, & in eo falsitas invenitur, juxta disposita *Cap. licet 5. de crimin. in fals.* & sic incurrisse pœnas falsariorum, qui hoc fecerunt: affirmant ex *Cap. ad falsari 7. eod. tit.* & insuper ex communicationem 6. Bullæ Cœnæ.

30. Nihilominus Bordonus ubi *supr.* tenet esse licitum talem usum, absque suspitione falsitatis. Primò, quia ille dicitur falsarius, qui mutat veritatem cum dolo, & jactura, secundum Ostiens. Azor, & alios, *text. in l. quid sit fals. ff. de falsariis.* Sed nihil horum invenitur in præsupposito casu. Ergo. Probatur; in tali transumpto, veritas non mutatur, quia verissimum est illud privilegium esse suum; cum per communicationem taliter fiant privilegia propria Communicantis, ac si ipsi Religioni in particulari essent concessa, ut docent omnes Do-

86.

87.11

doctores, & constat ex clausulis plurium Bullarum. Quod adeo verum est, ut sentiant communiter Doctores, quod si privilegium pereat primo recipienti, ex qualibet causa; Non ideo perit respectu Communicantis, si tempore communicationis erat validum, quia factum fuit proprium, per communicationem independentem à prima Religione, cui fuit primò concessum.

Non ergo invenitur in dicto casu falsitas in tali transumpto, nec dolus invenitur, quia dolose non dicitur agere, qui facit actum sibi concessum. Denique nulli infertur iactura ut patet; ergo ex nullo capite invenitur falsitas, sed præter hæc habes ad hoc privilegium expressum à Iul. II. Minimis concessum, Const. Dum ad sacrum Ordinem, 5. Kalendaris Augusti anno 1506. ubi inter alia, §. 37. in Bullario magno Romano, & apud Peyrinum, §. 35. dicente: Nec non super omnibus, & singulis Maris magni, & alijs quibuscunque Bullis quatuor Mendicantium Ordinibus, & eorum cuilibet quomodocunque concessis unum, vel plura transumpta conjunctim, aut divisim, facere queant, perinde, ac si illa, mutatis in eis nominibus, quorumcunque Romanorum Pontificum prædecessorum, & ipsorum Mendicantium, in nostrum, & Fratrum Ordinis Minimorum hujusmodi nomina, cæterisque singulis ad hunc effectum de necessitate mutandis, concessa forent, ac quod transumpta hujusmodi taliter facta, & manu alicujus Notarij publici subscripta, ac sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munita, eadem fides, & c. sic refert Confect. pag. mihi 118. Peyrinus ad dictam Bullam Iulij II. quæ habetur apud Cherub. Tom. 1. Bullar. Bul. X. hujus

Pontificis; idem concessit die 21. Junij Clem. VII. anno 1524. Congregationi Patrum Theatinorum, sub his verbis: Et omnibus, & singulis privilegijs, exemptionibus, immunitatibus, indulgentijs, facultatibus, libertatibus, autoritatibus, indulgentijs, favoribus, concessionibus, & gratijs spiritualibus, & temporalibus, quibus potuerunt, & gaudent, & in futurum poterunt, & gaudebunt Canonici Regulares Lateranensis Congregationis (hujusmodi sunt unio omnium Canonorum Regularium Ordinis, S. Augustini, ubique professorum) ut advertit idem Cherub. §. ad Martinum V. Bulla 7. Persona, & loca earum, vos persona, & loca vestra, uti potiri, & gaudere, quorum tenores presentibus pro sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis, haberi volumus: Ita ut litteræ Apostolicæ super eisdem privilegijs, exemptionibus, immunitatibus, concessionibus, & gratijs eisdem concessis, vel pro tempore concedendis, mutatis dumtaxat nominibus, cognominibus, & invocationibus, & diebus ad libitum vestrum expediri possint: perinde, ac si illa omnia, & singula non solum per clausulas generales, sed per eorum tenorem, de verbo ad verbum expressionem & insertionem fuissent vobis per has nostras litteras, sub hac ipsa die expressè, & specialiter concessa, tenore presentium, ex certa nostra scientia, & ex Apostolica plenitudine potestatis, vobis, ac socijs, & successoribus vestris in perpetuum concedimus, pariter & indulgemus, & ad præmissa omnia, & singula quibuscunque impedimentis, & contradictionibus amotis, liberam, plenamque auctoritatem, & facultatem elargimur: non obstantibus nomine, dignitate, & officio Episcopali, quæ Ioanni Petro, supradicto, per alias

alias nostras litteras reservavimus, Apostolicisque, aut alijs generalibus, aut specialibus Constitutionibus, Ordinationibus, etiam juramento, & alia quavis firmitate roboratis, etiamsi qua specialiter, seu de verbo ad verbum exprimenda essent; quæ pro expressis haberi, & quibus, quoad effectum presentium duntaxat specialiter, & expresse derogamus, alijsque contrariis, non obstantibus quibuscunque. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo piscatoris die 21. Junij 1624. Pontificatus nostri anno primo.

Insuper de novo hæc, & alia privilegia confirmavit, absque aliqua restrictione, Greg. XV. septimo idus Februarij 1621. pro ipsis Patribus Theatinis, quam confirmationem apud me retineo, & infra referemus.

Præter Bordon. tenent hanc conclusionem ex dictis fundamentis, Chassaign Tract. 1. de privileg. proposit. 1. cap. 3. ubi ait: Quod ex privilegijs, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, multa extraxerunt, quæ eis commoda videbantur Stephanus Ufus. Maris Generalis Ordinis Prædicatorum, & Gaspar Passarellus Generalis Ordinis Minorum, & in suis privilegijs sub proprijs nominibus inseruerunt, & sub nomine ipsorum Pontificum, qui præfatam gratiam concesserunt; Sed meo videri hæc doctrina intelligenda est, dummodo dicta mutatio nominum fiat præsentatis privilegijs in Camera Apostolica, & cum autoritate ipsius; & sic testatur fecisse Reverend. Stephanum Ufus. maris, P. Donat. Tract. 2. de privileg. q. 14. num. 5. & absque dubio idem fecit Passarell. alias talis mutatio non videretur approbanda, si autoritate privata fiat, quid-

quid sit de fundamento Bordon, in favorem veritatis facti.

31. Dubitabis septimò, an privilegia in his, quæ sunt odiosa, & pœnalia, communicentur, ex vi generalis communicationis omnium privilegiorum? Conclusio est negativa quia privilegia communicantur in gratiam, & favorem Religionum communicantium; non autem in eorum pœnam, & odium, ut stylus Curia docet, & habetur in Cap. sâne, de privileg. ubi dicitur, privilegia esse restringenda, quod communiter Doctores intelligunt de privilegijs odiosis, per juris regulam in 6. favores sunt ampliandi, odia restringenda, sic communiter Doctores, & addunt aliqui, concessionem, in quibus sunt pœnæ constitutæ, esse potius statuta, quam privilegia; statuta autem non communicantur, Mirand Tom. 1. q. 46. art. 6. Hieronym. Rodrig. Resolut. 26. n. 50. in fin. Tamburin. Tom. 1. de jur. Abb. disput. 17. q. 6. & alij communiter.

32. Sed est valde notandum, quod licet aliqua privilegia videantur pœnalia, & odiosa, respectu alicujus particularis Religiosi, sunt tamen favorabilia respectu Religionis, quatenus per illa conservatur melius disciplina regularis, & augetur obedientia erga superiores, & ista absque dubio communicantur; quia si attentè inspiciantur, non solum sunt favorabilia respectu corporis Religionis, sed etiam respectu cujuslibet particularis; loquendo de favore spirituali; siquidem ipsi subditi, per observantiam talis privilegij, commodius assequuntur perfectionem sui instituti.

33. Hinc fit, ut paucissima sint privilegia, quæ si non repugnant Regulæ, seu

88.

89.

90.

Con-

Constitutionibus proprii status, non sunt favorabilia, & sic communicabilia, respectu cujuslibet Religionis, cum ferè semper in eis saluti animæ, & corporis consulatur. Respectu autem sæcularium, pœnæ contentæ in privilegio unius Religionis, communicantur alijs, in favorem Religionum, ut timore eorum, sæculares perterriti, reverentiam, & obsequium Religiosis exhibeant, non contemnendo privilegia; ita Bordon. n. 92. 93. & 94. Sorbo, verb. *Communolter* Lezana Tom. 2. cap. 1. n. 52. & alij

91.

34. Dubitabis octavo, an sub generali privilegiorum communicatione, veniant viva voce Oracula, & privilegia, quæ sunt clausa in corpore juris communis? Respondetur affirmativè, quoad utramque partem. Prob. quia frequenter in Bullis communicationum generalium ponitur hæc clausula: *Quomodolibet concessa, vel quovis alio modo concessa.* Quæ verba cum sint universalis, & æquivalentia expressioni, sunt talis naturæ, ut faciant venire, etiam ea, quæ alias non venirent; prout habetur in *Clem. II. de sent. excomm. in 6.* & *ibidem Gloss. de quo plura dicemus diss. de revocat.*

92.

35. Nec obstat dicere, quod in generali revocatione non veniunt privilegia inserta in corpore juris, neque oracula, nisi de eis fiat specifica mentio: Ergo neque in generali communicatione veniunt privilegia inserta in corpore juris, neque oracula. Respondetur, esse magnam disparitatem, desumptam, ex trita juris regula, *quod favores sint ampliandi, odia verò restringenda.* Unde non est mirum, quod Oracula in odiosis non veniant sub nomine privilegij, secus in

favorabilibus, ut dicemus *infra diss. 4. de revocat. sect. 3. num. 8.* Quando, & quomodo, sub revocatorijs generalibus, veniant inserta in jure communi, & quando non, dicemus *eadem diss. sect. 2. n. 8.* sic P. Donatus *Tract. 7. quæst. 13. per totam,* & alij multi.

36. Dubitabis nono, an privilegiatus, ex Communicatione privilegij possit retorquere suum privilegium, etiam contra primum privilegiatum, & se defendere quoties oportuerit? Pro utraque parte nempe affirmativa, & negativa videntur stare validissima fundamenta. Pro affirmativa, generalis doctrina videlicet, quod ita fiunt propria Communicantis privilegia communicata, ac si ipsi soli fuisset facta concessio. Pro negativa, stat regula Juristarum dicentium, privilegiatum contra pariter privilegiatum non posse uti, nec gaudere privilegio, prout habetur expressè in *l. sed & milites, ff. de excusat. tutor.* & in *authen. quas actiones, C. de sacro sanct. Eccles.* & in *l. verum, cum ll. seq. ff. de minorib.* ubi expressè habetur, quod privilegium habens, non utitur contra habentem idem privilegium. Quapropter in proverbium ducitur, quod inter personas privilegiatas confunduntur, & conquassantur privilegia; & quod inter eas, attendendum est jus commune, de quo latè Afflicti. in *Const. Regr. §. Statuimus,* & *ibi Tapia, num. 26.* Franch. *decis. 188.* & novissimè Joann. Maria Novarius in *praxi, de elect. & var. for. q. 61. sect. 4.* & in *Tract. miserab person. pralud. 7. per totum,* & multi alij relati à Donat. *q. 19. num. 10.*

37. Sed ab hac difficultate facilè nos expediemus conciliando utramque senten-

93.

94.

sententiam. Quare dicendum est, quod si in dictis privilegiatis, omnia sint paria, conquassantur privilegia, & standum est juri communi, ut docet secunda sententia. Si autem sint disparia, attendendum est fortius, & potentius privilegium; & sic erit vera prima sententia. Aliquas regulas assignant Doctores ad cognoscendum, quando privilegium est fortius, respectu unius privilegiati, quam respectu alterius. Sed pro nostro instituto vix potest assignari alia regula, quæ vim habeat, præter eam, quæ assignatur à Panormitano, *Cap. in præsentia, de probat. n. 39.* ubi fortius, & potentius privilegium vocat illud, per quod agitur de damno vitando in re possessa, respectu illius in quo agitur de lucro captando non possesso, sit exemplum. Si aliqua Religio fundaret Monasterium prope Monasterium alterius Religionis, potest hæc Religio secunda defendere se contra primam habentem privilegium fundandi ubi lubet, etiam si hæc secunda habeat hoc privilegium ex communicatione à prima Religione, cui primò fuit concessum, quia respectu istius Religionis, quæ se defendit in proprio damno vitando ex alia fundatione, juxta propriam jam factam, fortius est privilegium, etiam si nova Religio habeat communicationem privilegiorum cum antiqua; sic tenent communiter Doctores *Rodrig. q. 55. art. 1. Portel. verb. Privilegium, n. 24. Novarius n. 13. Bordon. Resol. 52. no. 1. Lezan Tom. 2. c. 1. n. 57. Donat. Tract. 7. q. 19. num. 23.* & quamvis ibi adducat alia exempla, quia difficile adaptari possunt ad intentum Regularium, ideo omitto videnda, si oportuerit, apud Covarru. *Tom. 1. 2. p. rel. ff. §. 2. Ludovic. Gonçalez integra quest. in*

Comment. ad regul. Cancellaria, in regula de impetrand. benef. vacant. per obitum familie Cardinalium. quest. 12. num. 4. Novarium in praxi, de elect. & variar. forens. q. 61. sect. 4. & in Tract. miserab. person. prelud. 7. per totum, Mirand. Tom. 2. q. 42. art. 7. P. Merolam Tom. 3. privileg. disp. 6. dub. 2. diff. 1. art. 17. usque ad 47. & apud alios.

38. Prædicta tamen regula fallit in familiaribus Conventuum, qui licet participant aliqua privilegia Religiosorum; non tamen possunt uti illis contra ipsos Religiosos, quia talia privilegia concessa sunt principaliter in favorem ipsorum Religiosorum, neque communicantur familiaribus, ut propria, & independentia, sed dependenter ab illis, & sic non possunt contra ipsos retorqueri, Corduba ad *Comp. privileg. Mendicant. verb. Communicatio privileg. §. Tandem quoad hanc. Consect. in summa privileg. maris mag. cap. 5. Rodrig. Tom. 1. quest. 55. art. 21. no. 1. Lezana Tom. 2. cap. 26. n. 34.* at secus esset dicendum, si hujusmodi privilegia æquè primò principaliter, & independenter à Regularibus, essent concessa familiaribus prædictis; tunc enim uti possent illis, contra ipsos Religiosos, quia æqualiter participant, sic præfati Authores, sed iste casus vix dabitur in præxi.

39. Dubitabis decimò, an in communicatione privilegiorum communicetur usus, vel non usus, an jus utendi? Respondetur, quod communicatur potissimè jus utendi; ita quod Religiones habentes privilegium communicationis possunt uti privilegio concessò alteri Religioni, quo ipsa propter aliquam causam non utitur. Quod enim à Papa

F

impe-

95.

96.

impetratur per viam communicationis, est jus utendi privilegio, non verò usus, cum iste non in jure, sed in facto consistat. Unde quamvis in aliquibus communicationibus privilegiorum apponantur similes clausulæ; *Quatenus sunt in usu*; sensus est, quatenus habent valorem, & sic, quotiescunque valida sunt privilegia, quando communicantur, nihil aliud requiritur, ut communicata ceantur, independenter ab usu, vel non usu primæ Religionis. Hinc inferunt aliqui, quod si aliquis ordo, per Papæ sententiam, aliquod, vel aliqua privilegia amiserit, vel limitationem acceperit, posse Communicantes, illis uti, sine limitationibus, quoniam defectus unius ordinis non potest præjudicare juri aliorum Ordinum, sic tenent Rodrig. Tom. 1. g. 55. num. 19. Mirand. Tom. 2. g. 46. art. 8. conclus. 2. Joann. à Cruce Conclus. 3. P. Brunus Tract. 3. proposit. 8.

Quare si Religio, cui primò concessum est, privilegium illud perdat, propter aliquam causam, vel etiam propter revocationem particularem, vel diminuat, vel alteretur, non militat hæc in Religione, cui per communicationem factum est proprium; sic Joan. à Cruce, Cap. 4. conclus. 3. Portel. num. 22. Suarez lib. 8. de legib. cap. 16. num. 17. Sanchez in Consil. moral. lib. 6. cap. 9. dub. 9. num. 2. Bordonus ubi supr. quæst. 39. num. 96. noster Lezana, verb. Privilegium, num. 24. addens cum citatis Authoribus, quod si privilegium communicatum revocetur, vel restringatur in Religione, cui per communicationem convenit, id non nocet primæ Religioni, cui primò concessum est; aucto verò, seu extenso privilegio, quoad primam Religionem, cui concessum est

non cenetur auctum, quoad Religionem communicantem, quia est quasi novum privilegium, & nisi ejus communicatio extendatur, etiam ad privilegia concedenda, illo non gaudet.

40. Ex quo fit, quod statim ac privilegium concessum fuit primæ Religioni, potest alia Religio communicans, uti libere illo, sive acceptetur à prima Religione, sive rejiciatur, sive ad sit statutum regulare, ut prius acceptentur privilegia à Religione in Capitulis; quia hæc sunt extrinseca respectu privilegij concessi. Ideo non debent præjudicare alijs Religionibus, modo non haberent simile statutum acceptandi privilegia, hoc vel illo modo; nam in eo casu servandum est statutum proprium à qualibet Religione, ita Bordon. Resol. 52. n. 88. Sed quia non semel invenitur communicatio privilegiorum sub hac clausula: *Dummodo tamen sint in usu, & non sint revocata, aut sub aliquibus revocationibus comprehensa*: Oritur difficultas, an teneatur Religio communicans se certiorare, an privilegium communicatum, quo uti vult, fuerit in usu tempore communicationis sibi factæ? Et difficultas procedit, quando non clarè constat de tali usu tempore communicationis, quod si de præsentis utitur, rectè præsumitur, quod antea utebatur, quia optima est præsumptio de præsentis in præteritum, si actus non erat illicitus, aut nullus; sic Bald. in *Lex persona*, notab. 2. de probat. Horat Mandos. in Tract. de privileg. ad instar gloss 15. n. 49. & alij.

41. Si autem nec apparet, nec præsumi potest, privilegium fuisse in usu tempore communicationis, non licet uti illo, nisi probetur usus; quia cum privilegia

97. *gia* sint facultatis, & non necessitatis, illorum usus stat liberè in nostra voluntate, proinde fieri potest, ut quis habuerit privilegium, & quod eo uti noluerit: & cum usus sit quid facti, probandus est, nec sufficit ostendere privilegium; ita Menoch. *de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 12 n. 3.* Sed nota pro foro externo, quod alleganti, non esse in usu privilegium, onus probandi ei incumbit, Rota Romana apud *Crecen. decis. 4. Donat. Tract. 7. q. 18. cum alijs.*

99. 42. Dubitabis undecimò, an privilegium concessum minori superiori, censeatur concessum majori, & similiter privilegia concessa subditis censeantur concessa superioribus? Respondetur esse rem certissimam apud omnes gaudere Prælatos privilegij concessis Religiosis subditis: Quia in favorabilibus non est dubium, quod nomine Religiosi veniat Prælati; etiam est certissimum, quod privilegia concessa superioribus, ut superiores sunt, non communicantur subditis, quia conceduntur ratione dignitatis, non personæ: neque privilegium concessum Generali, extenditur ad Provinciale, neque concessum Provinciali extenditur ad Priorem. Unde solum est dubium circa primum quæsitum, & ratio dubitandi sumitur, ex constitutione *Iulij II.* apud *Confect.* ubi disponit Pontifex, quod communicatio fiat ordinatim inter partes de superiori locali ad superiorem localem, de Provinciali ad Provinciale: Ergo non est faciendus transitus de Priori ad Provinciale, sicut neque vice versâ; sic sentiunt *Portel. n. 22 Mirand. Tom. 2. q. 46. art. 1 Hieronymus Rodrig. in Comp. resol. 116 num. 52.*

43. Nihilominus dicendum est, privilegium concessum minori superiori, intelligi concessum majori, ratione officij. Nam jurisdictio, quæ datur inferiori Prælato, non datur ei privativè, sed cumulativè; id est, conceditur, ut ea uti possit, non tamen negatur ejus superiori, ne videatur deterioris conditionis. Si enim Prælatus superior in Religionibus, de jure habet, respectu cujuslibet monasterij, eandem, & majorem potestatem, quàm Prælatus inferior, cur ei deneganda est participatio privilegij concessi inferiori, ratione potestatis, seu officij maximè cum simus in re favorabili? Neque obstat constitutio relata ex *Iulio II.* quia ibi disponitur modus communicationis inter superiores, qui pares sunt in officio, sed non negatur, ut majores gaudeant privilegij concessis minoribus.

SECTIO III.

De Autoritate privilegiorum necessaria quò ad usum.

101. **U**T Regulares possint liberè, & licitè uti privilegij sibi concessis, eis debet constare de validitate, & firmitate eorum; sed diverso modo pro foro interiore, ac pro foro exteriori. Unde de utroque erit sermo, certa ab incertis separando. Pro cujus luce notandum est primò, quod scriptura, seu Bullatio non est necessaria ad valorem privilegij pro foro conscientie; sed sufficit esse concessum per vivæ vocis Oraculum habetur in *Cap. constitutionis 25. q. 2.* ubi S. Gregorius Papa ait: *Sive qua scripto decreverimus sive qua in nostra presentia videntur esse disposita. &c.* id est Ore tenus, ut ibi gloss. Idem dixit Innocentius in *Cap. Constitutus, de rescript.* & in *Clemen-*

mentina *Dudum, de sepulturis*, & tenet communis sensus Doctorum, quia in foro conscientiae, sola veritas attenditur. Unde quomocunque, sive verbo, sive scripto Princeps declaret animum, si fficit.

102. 2. At pro foro externo, necesse est, ut in scriptis, & forma probante; quia in foro hoc nulli creditur sine probatione, *cap. Tua nos, de sponsalib.* & ibi gloss. *vers. Qualiter*, & *Cap. Accepimus 4. de privileg.* & *Cap. cum personæ 7. eod. tit. in 6.* Est communis omnium Juristarum, & Curialium, & habetur in *Extra v. g. Iulij 11.* quæ incipit: *Romani Pontificis*. Et sic hodie non creditur memoriali, adhuc cum verbo *Fiat*, sed requiritur registratio in Cancellaria. Unde beneficia, à Papa obtenta, ante expeditionem literarum non jure possidentur, & qui sine tali expeditione possidet, censetur intrusus, & violentus possessor; nec facit fructus suos, nec illi prodest regula Cancellariæ; de annuali, biennali, seu triennali possessione; ita latè Ludovicus Gomez 9. 14. in *regula de non judicando* juxta formam supplicationis, Suarez *lib. 8. de leg. cap. 11.* Sanch. *de matrim. lib. 8. disp. 29.* & Bonacin. *de leg. Tom. 2. disp. 1. punct. 4. num. 49.* ex quo colligunt Doctores, quod si Papa solo verbo, aliquem pronunciet Episcopum, licet statim sit Episcopus per pronunciationem, verum non debet pro Prælato recipi, nec tractari, nisi suam gratiam probet, Navarr. *lib. consil. de privileg. Conf. 1.* & in *Cap. Accepta, de restitut. spoliator. opposit. 8. num. 30.* quem sequitur Rodrig. *Tom. 1. q. 7. art. 5.* & habetur clarè in *Regula 51. Cancellaria.*

103. 3. Secundò nota, quod sufficienter

probatum etiam pro foro exteriori Primò, per transumpta, vel copias manu publici Notarij subscriptas, & sigillatas; sic concessit Leo X. Dominicanis die 22. Novembris anno 1513. dum Generalis esset Eminentissimus Cajetanus, & idem Pontifex, postea anno 1518. die 21. Junij dictum privilegium ampliavit, ita ut crederetur transumpto, sigillo Ordinis munito; ita in privilegij Dominicanorum, fol. 187. Const. incip. *Cum inter ceteros operarios, &c.* & Casarrub. in *Comp. Fratrum Minorum, verb. Privilegium. 31.* cum Sorbo *ibidem*; qui testatur idem concessisse hunc ipsum Pontificem Minoritis, sed cum subscriptione Notarij publici, & sigillo, alicujus Curiae Ecclesiasticæ, seu personæ in Dignitate Ecclesiasticæ constitutæ, cujus originale habetur in libro Ordinis Minorum, noviter Typis mandato, Venetiis lingua Italica, in *sine secunda partis, P. Donat. Tract. 2. quest. 14. per totum*; difficillimum namque esset originale litteras Apostolicas, pro quolibet negotio, deferre. Tum etiam quia instrumentum exemplatum per Notarium, imò, & per aliam personam, autoritate Ordinarij; habet eandem vim cum originali, *cap. fin. de fid. instrum. junctâ gloss. 5. verb. Publicam personam* Quod verò fides adhibenda sit transumptis munitis firma, & sigillo generalis Ordinis, ac si essent plumbo signata, constat ex privilegio relato, & ex alio *Iulij 11. Augustinianis* concessio, ut docent Navarr. *Conf. 1. de privileg. Compend. Rodrig. resol. 116. num. 5.* Joann. de la Cruz *lib. 2. cap. 1. dub. 2. conclus. 3.* Bordon. *resolut. 52. num. 34.* Donat. *Tract. 2. q. 13.* Portel. & alij. Imò cum ex *Pio 7.* possint Provinciales

ciales create notarios Religiosos, qui privilegia Ordinis transcribant: Illorum scriptis, tanta fides adhibenda est, quanta Notario publico; ita Portel. *verb.* Notarius, n. 1. & *verb.* Privilegium, num. 79. & ego latè probavi in *Comp. Ordinis Iudicialis, part. 1. cap. 13.* præcipuè in *Additionib. secunda impressionis, idiomate latino typis mandatis, in fin. tractatus.*

4. Secundò, fidem faciunt etiam in iudicio apographa seu copiarum privilegiorum, typis excusæ, in folio, vel in aliquo Bullario, ut docent Suar. *lib. 8. de leg. cap. 24. num. 7.* Pelizar. *Tract. 8. cap. 1. sect. 5. q. 19.* Nald. *verb.* Privilegium, num. 3. & etiam in libris impressis probatorum Authorum; quia fecerunt excerptum ex Originalibus, ut fecit Confect. de se testans, in summa Maris magni *cap. 5. ante §. Demum,* ubi fatetur privilegia in suo opere impressa, ex transcriptis per Prælatos, & Notarios Cameræ Apostolicæ, de more authenticæ exemplata fuisse; idem est de Bullario, Rodrig. & aliorum, præcipuè de Bullario magno Romano Laertij Cherubini. Probatum à simili, quia scriptura facta coram tribus; testibus, à persona privata, authentica est, & fidem facit, ut iuribus allegatis, docet *gloss. ubi supr.* Sed nulla scriptura typis datur, sine licentia superiorum, ex Concil. Lateranens. *sess. 10.* sub Leon. X. & Trident. *sess. 4.* Qui quasi testes sunt vera, & realia esse, quæ in lucem edi concedunt, ubi placet advertere, quibus periculis se exponant revisores, quibus Superiores committunt curam examinandi libros imprimendos præcipuè de rebus ad mores pertinentibus, si remissè se gerant, & absque solerti discussione, illos approbent. Sunt enim causa, ut

multi saltem imperiti, utantur doctrinâ non vera nisi auctoritate librorum impressorum, ut ego ab aliquibus non semel audiivi. Igitur scriptura, seu privilegium typis excusum publicum est, & authenticum, ac proinde sufficienter probans; maximè cum superiores nullatenus concedant typis mandari aliquod privilegium, nisi prius sibi authenticè ostendatur: Tum, quia libris credendum est, argum. *Cap. Cum causam 13. de probat. & libris mercatorum creditur.* Bartol. Jason cum alijs in *l. 1. C. de edend. & l. admonendi, ff. de jur. jurand.* Navarr. *cons. de procurat. num. 3.* Ergo potiori iure scripturæ impressæ, quæ magis publica est, & authentica, quam sint libri mercatorum non impressi; unde Nald. *verb.* Privilegium, num. 2. cum Doctoribus ibi allegatis, refert per Sacram Rotam decisum fuisse, habentem copiam alicujus privilegij impressam; dici certum de sua facultate, quamvis originale non habeat, aut non exhibeat. Ergo privilegium præcisè impressum habet vim, & efficaciam etiam in foro externo, & judiciali; sic extensè Bordon. *num. 53. & 54.* Portel. *verb.* Privilegium, n. 3. & 79. & idem dicendum est de clausulis in originalibus privilegiorum contentis: Quia ad hoc, ut copia, seu transcriptum earum fidem faciat, parum refert, quod contineat integrum, & totum tenorem privilegij, vel aliquam illius particulam, dummodo sit authenticata à Notario publico, & sigillata, & subscripta à persona in Dignitate Ecclesiastica constituta, vel Generali Ordinis; sic P. Donat. *q. 14. num. 3. Tract. 2. & q. 13. à num. 8. usque in finem,* ex diversis privilegijs. Est tamen notandum, quod Leo X. qui hoc

concessit, addidit: Dummodo in primo articulo, coram ipso mandante, vel citante, antequam ad ulteriora procedatur, ipsa littera originales, aut earum transumptum authenticum exhibeatur; sic Rodrig. Tom. I. quest. 6. art. 18.

104. 5. Sed dubitabis, an privilegium, quod invenitur sine data diei, mensis, anni, & loci, habeat vim? Sub distinctione respondendum est, privilegia antiqua in juris corpore impressa, data non indigent ad sui valorem, quia sic habentur in prima Constitut. Codicis, vers. Esti qua earum, ubi dicitur, quod leges, & constitutiones sine die, & mense, valeant: & docet gloss. ibidem, & in l. si qua, C. de divers. rescript. & ibi Doctores. Quod etiam procedit de legibus, & statutis Universitatum, quæ quidem cum fuerint diutius observata, nota, & practicata, quamvis data careant, & manu Notarij non sint munita, propter eorum notorietatem omni dubio postposito creduntur, ita Bartol. in Tract. de represal. verb. Data, Duard. in Comment. Bulla Cana lib. 1. cap. 4. q. 9. de data Bullæ n. 4. & alij: & idem dicendum est de privilegijs antiquis, cum sint, quasi leges receptæ, constat ex Cap. privileg. distinct. 3. & ibi communiter Doctores.

105. 6. Loquendo verò de privilegijs novis, sine data, non valent, ita habetur in d. l. si qua, C. de diversis rescript. & tenent Felin. in Cap. 1. de fide instrument. Bernard Pand. in Declarat. 3. num. 11. Unde tempus data debet maximè attendi, ex Cap. cum te, & Cap. constitutio, de rescript. & refert pluries sic decisum fuisse, Ricc. Collect. 476.

106. 7. Dubitabis iterum, an privilegium cujus originale, imò & transumptum authenticum deperditum est, neque est in libris impressum, possit per testes pro-

bari, ut fidem faciat, in foro fore? Respondetur affirmativè, constat ex Cap. cum olim 1. de privilegijs, & docet post multos Cincer. Tom. 3. variar. cap. 5. num. 170. dummodo testes deponant de ejus tenore, & qualitate & quod fuerit facta gratia motu proprio, vel ad partis instantiam, die & anno tali, &c. Quia de jure eandem vim habent testes, & instrumenta, & æquiparantur in robore. Ideoque si scriptura alicujus testamenti formaliter facta deperda ur, per duos testes probari potest; licet ad testamenti validitatem plures requirantur, Mascard. de probat. conclus. 8. & 5. num. 16. Marant. in Specul. part. 6. tit. Actor. edition. num. 31. Rebuff. cum alijs in Concordat. tit. de mandat. Apost. & in facti contingentia; sic decisum fuisse in Regio Neapolitano Consilio, docet Donat. Tract. 9. q. 6. num. 6.

107. 8. Dubitabis demique, an Episcopus dubius de validitate privilegij, concessi Regularibus, possit eos impedire, ne interim illo utantur? Respondetur negativè. Rodrig. Tom. I. quest. 56 art. 12. cum Innocentio, Joanne Andrea, & Henrico, quos sequitur Pelizarius sect. 4. quest. 21. de amissione Privilegij, num. 85. quia nemo potest esse iudex in propria causa, unde si impediret, hoc faceret judicando privilegium esse subreptitium, amissum, aut aliter intelligendum, quod non pertinet ad Episcopum, juxta dicta, disp. 1. sect. 2. num. 14. & deinceps. Tum, quia ut bene notant Rodrig. Tom. 2. q. 63 art. 7. Pelizar. num. 86. cum communi Doctorum; pendente lite super validitate privilegij, an fuerit concessum, necne, non est privandus privilegiatus sua possessione, vel quasi possessione, quamvis possessio sit contra jus, vide alia infra d. disp. 7. sect. 8. à num. 20. DIS-